

सवारी ज्यान मुद्दा मिलाइदिन्छु भन्दै ठगी गर्ने बिचौलिया पक्राउ

मधेशदृष्टि
सिरहा ।
सवारी ज्यानसम्बन्धी मुद्दा मिलाइदिने बहानामा एक महिलासँग ठूलो रकम ठगी गरेको आरोपमा सिरहाबाट एक बिचौलिया पक्राउ परेका छन् । पक्राउ परेका व्यक्ति विष्णुपुर गाउँपालिका–१, गौरीपुरका प्रमोद कुमार महतो हुन् । उनमाथि सिरहा नगरपालिका–१६, माडर बस्ने रानी देवी यादवसँग उनको छोरा विवेक यादवको मुद्दा मिलाइदिन्छु भन्दै १ लाख ७० हजार रुपैयाँ ठगी गरेको आरोप लागेको हो । विवेक यादव सवारी ज्यान मुद्दा (मुद्दा नं. ३६६०) मा जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिरहाको हिरासतमा रहेका बेला सो ठगी भएको बताइएको छ । घटना गत वर्ष असार २७ गते बिहान ११ बजे घटेको थियो । रानी देवीले दिएको जाहेरीका आधारमा जिल्ला प्रहरी

कार्यालय सिरहाले प्रमोदलाई पक्राउ गरेको जनाएको छ । यो घटनामा प्रहरीकै संलग्नता रहेको आशंका गरिएको छ । प्रहरी स्रोतका अनुसार

एक प्रहरी निरीक्षकले नै बिचौलियाका रूपमा भूमिका खेलेका थिए । उक्त प्रहरी निरीक्षक बिष्णुपुरस्थित कट्टनिया क्षेत्रको एक होटलमा बिचौलिया प्रमोद

महतोसँग खाना खाँदै गरेको देखिएको थियो । प्रहरी अधिकारीकै सहमतिमा रकम ठगी गरिएको भन्दै स्थानीयस्तरमा व्यापक आलोचना भइरहेको छ । तर, हालसम्म ठगीमा संलग्न भनिएको प्रहरीको नाम सार्वजनिक गरिएको छैन । अनुसन्धान भइरहेको र विस्तृत विवरण चाँडै बाहिर ल्याइने जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिरहाले जनाएको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिरहाका प्रवक्ता डीएसपी बीरेन्द्र पासवानले कुनै व्यक्ति वा समूहले आफूलाई प्रहरीको पहुँचमा छ भन्ने आडमा अनुचित लाभ लिन खोजेमा वा पैसा मागेमा प्रमाणसहित प्रहरी कार्यालयमा उजुरी दिन आग्रह गरेका छन् । प्रहरी कार्यालयबाट सेवा लिने क्रममा हुने दुलाली, बिचौलियाको संजाल र प्रहरीकै मिलेमतोमा हुने भ्रष्ट गतिविधि विरुद्ध छानबिन गरिने प्रहरीको भनाइ छ ।

वातावरणमैत्री स्थानीय शासनसम्बन्धी कार्ययोजना प्रस्तुति कार्यक्रम सम्पन्न

मधेशदृष्टि
सर्लाही ।
सर्लाहीको मलंगवा नगरपालिकाले वातावरणमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन गर्न तयार गरिएको कार्यविधि तथा कार्ययोजना प्रस्तुत गर्ने उद्देश्यले एक विशेष कार्यक्रमको आयोजना गरेको छ । ‘जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी’ भन्ने मुल नाराका साथ आयोजित सो कार्यक्रममा नगर प्रमुख नागेन्द्र प्रसाद यादव, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत होम नाथ सुवेदी लगायत नगरपालिकाका विभिन्न शाखा प्रमुखहरूको उपस्थिति रहेको थियो । कार्यक्रममा सहजीकरण चक्रपाणी शर्मा र नरहरी शर्माले गरेका थिए । उनीहरूले वातावरणमैत्री शासन व्यवस्था

कार्यान्वयनका लागि तयार पारिएका कार्ययोजना र प्रक्रियाहरूको विस्तृत प्रस्तुति दिएका थिए । नगर प्रमुख यादवले वातावरण संरक्षणमा स्थानीय सरकारको महत्वपूर्ण भूमिका रहने भन्दै यस्ता कार्यक्रमले दोगो विकासमा

योगदान पुग्ने विश्वास व्यक्त गरे । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सुवेदीले योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सबै शाखा प्रमुखहरूको सहकार्य आवश्यक रहेको बताए । कार्यक्रमको आयोजना मलंगवा नगरपालिकाले गरेको थियो ।

नगरप्रमुख चौहानलाई चलचित्र पत्रकार संघको प्रस्तावना पत्र

मधेशदृष्टि
वीरगंज ।
चलचित्र पत्रकार संघ नेपाल पर्साले पर्साको पोखरिया नगरपालिकाका प्रमुख प्रदुमन प्रसाद चौहानलाई प्रस्तावना पत्र बुझाएको छ । संघका अध्यक्ष सूर्यनारायण विकले बुधवार नगर प्रमुख चौहानको कार्यालयमा भेटघाट गर्दै प्रमुख चौहानलाई पत्र बुझाएका हुन् । पर्साको पोखरिया नगरपालिकामा

चलचित्रमार्फत पर्यटनको प्रवद्र्धन गर्नका लागि आवश्यक कार्यक्रम र बजेट आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा समावेश गर्न अध्यक्ष विकले प्रमुख चौहानलाई आग्रह गरे । पोखरियाका पर्यटकीय स्थलमा कलाकार, निर्माता एवम् निर्देशकहरूसँग अन्तरक्रिया गरेर त्यस क्षेत्रको प्रचारप्रसार गर्ने र पर्यटनको विकास गर्ने कार्यमा हातेमालो

गर्नुपर्नेमा उनले जोड दिए । नगर प्रमुख चौहानले पनि संघको कदमको सराहना गर्दै नगरपालिकाले आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे । संघले यसअघि वीरगंज महानगरपालिकामा पनि प्रस्तावना पत्र बुझाएको थियो । आगामी दिनमा अन्य पालिकामा पनि बुझाउने तयारी रहेको संघका उपाध्यक्ष आनन्द पटेलले बताए ।

पूर्व वडाध्यक्षसहित दर्जनौं नेता एमालेमा

जनकपुरधाम ।
धनुषाको चारनाथ नगरपालिका–२ का पूर्व वडाध्यक्ष तथा नेकपा माओवादी केन्द्रका जिल्ला सदस्य रामचरित साहसहित दर्जनौं अगुवा नेता नेकपा एमालेमा प्रवेश गरेका छन् । बुधबार जनकपुरधाममा आयोजित विशेष कार्यक्रममा प्रतिनिधिसभा सदस्य तथा नेकपा एमाले धनुषा इन्चार्ज जुली महतोले उनीहरूलाई औपचारिक रूपमा पार्टीमा स्वागत गरिन् । कार्यक्रममा बोल्दै सांसद महतोले नेकपा

एमाले नै स्थायित्व, विकास र राष्ट्रिय एकताको नेतृत्व गर्न सक्ने शक्ति भएको बताउँदै प्रवेशकर्ताहरूलाई पार्टी नीति अनुरूप काम गर्न आग्रह गरिन् । रामचरित साह स्थानीय राजनीतिको प्रभावशाली व्यक्तित्व मानिन्छन् । उनीसँगै एमालेमा प्रवेश गर्ने अन्य नेताहरू पनि चारनाथ नगरपालिका र वरपरका क्षेत्रमा सक्रिय भूमिका निभाएका थिए । पार्टी स्रोतका अनुसार यी नेताहरूको प्रवेशले धनुषा जिल्लामा एमालेको संगठन बलियो बनाउने छ ।

वीरगंजलाई विरुप बनाउने तार हटाइँदै

वीरगंज ।
वीरगंजलाई विरुप बनाएका बिजुलीका खम्बाका तार आगामी १५ दिनमा हटाइने भएको छ । स्थानीय प्रशासनले बिजुलीका खम्बामा ललिएका टेलिफोन, इन्टरनेट र केबलका तार हटाउने निर्णय गरेको हो । पर्साका प्रमुख जिल्ला अधिकारी गणेश अर्यालको अध्यक्षतामा मङ्गलबार भएको जिल्ला विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा क्रियाशील सरकारी तथा गैरसरकारी निकायसँगको बैठकले नगर क्षेत्रका अव्यवस्थित तारलाई १५ दिनभित्र व्यवस्थित गर्ने निर्णय गरेको हो । तार व्यवस्थापनको अनुगमनका लागि प्रहरी नायब उपरीक्षक किशोर लम्सालको संयोजकत्वमा नेपाल टेलिकम, वीरगंज महानगर, नेपाल विद्युत् प्राधिकरण वीरगंज वितरण केन्द्र, प्रिनिसिटी सामुदायिक सेवा केन्द्र र आइस्पानका प्रतिनिधि सम्मिलित कार्यान्वयन एवम् अनुगम टोली गठन गरी बुधबारदेखि नै परिचालन गर्ने

निर्णय भएको छ । नेपाल विद्युत् प्राधिकरण वीरगंज वितरण केन्द्रका प्रमुख अवधेश दुवेले वीरगंज शहरमा अव्यवस्थित रूपमा रहेका तारमा आगजनीका घटन बढ्दै आइरहेको पनि नियन्त्रण गर्न आवश्यक रहेको बताए । नेपाल टेलिकम वीरगंज कार्यालय प्रमुख मनिष गुप्ताले सामूहिक प्रयासले मात्र अव्यवस्थित तार व्यवस्थापन गर्न सकिने बताए । वीरगंज महानगरका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत अरविन्दलाल कर्णले अव्यवस्थित तार हटाउने कार्यमा सबै एकजुट भएर अघि बढ्नुपर्ने बताए । नेपाल

टेलिकम मधेश प्रादेशिक कार्यालय प्रमुख कुसुमप्रसाद भण्डारीले एकअर्का निकायबीच समन्वय नहुँदा तार व्यवस्थापनमा जटिलता थपिएको बताए । पर्साका प्रहरी प्रमुख गौतम मिश्रले सरोकारवाला निकायले तोकिएको समयसीमाभित्र नै तार व्यवस्थापन नगरेको खण्डमा आवश्यक कानुनी प्रक्रिया अघि बढाइने बताए । वलडलिङ्क वीरगंज र सिजिनेट वीरगंजका प्रतिनिधित्वय सुचित पौडेल र शेख सजाजले तार व्यवस्थित गर्ने अभियानमा आफूहरूले पनि समन्वय र सहकार्य गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन् । रासस

जातीय भेदभाव र छुवाछुत राष्ट्रिय कलंक: राजेन्द्र पाण्डे

मधेशदृष्टि
वीरगंज ।
नेकपा (एकीकृत समाजवादी) पार्टीका वरिष्ठ उपाध्यक्ष राजेन्द्र पाण्डेले जातीय भेदभाव र छुवाछुत राष्ट्रिय कलंक भएको बताएका छन् । २०औँ जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत उन्मुलन राष्ट्रिय दिवसका अवसरमा वीरगंजमा आयोजित गोष्ठीमा बोल्दै बरिष्ठ उपाध्यक्ष पाण्डेले आफू बाहुन परिवारका एक सहभागीले आफू जातीय भेदभाव र छुवाछुतको विरोधी भएको बताउँदै जनै लगाएर पनि जातीय छुवाछुत नमान्ने र विद्रोहबिना यो जातीय समस्या अन्त्य नहुने धारणा राखे । उनले गाउँघरमा अझै पनि सानो

जातकाले पानी छोए पानी नचल्ने र यज्ञमा सहभागिता नदिने चलन रहेकोमा दुःख व्यक्त गरे । उनले जातीय छुवाछुत नेपाल, भारत, बंगलादेश, पाकिस्तान, भुटान, म्यानमार जस्ता दक्षिण एशियाली देशमा रहेको र यसलाई अन्त्य गर्ने पहिलो दायित्व राज्य र सरकारको भएकोमा जोड दिए । उनले सिंहदरबारबाटै यो जारी हुन जरुरी रहेको बताए । कम्युनिष्ट पार्टीका संस्थापक पुष्पलाल नेवारले आफ्नो थर श्रेष्ठ नलेखी मात्र पुष्पलाल लेखे गरेको दृष्टान्त दिँदै उनले समाजबाट जातीय भेदभाव हटाउनका लागि एकमात्र उपाय सीप र

शिक्षा भएकोमा जोड दिए । राष्ट्रिय राजनीतिको सन्दर्भ जोड्दै बरिष्ठ उपाध्यक्ष पाण्डेले पूर्वराजा ज्ञानेन्द्रलाई आगामी २०८४ को चुनावमा भाग लिएर दुई तिहाई बहुमत ल्याउन चुनौती दिए । एकीकृत समाजवादी पर्साका अध्यक्ष बालगोपाल थापाको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा गणेश बिक, रामचन्द्र साह, मनोज चौधरी, किशोरी कुशवाहा, दलित मुक्ति संगठनका सचिव वृजलाल पासवान, दलित अगुवा प्रभु हजारा, रामरूप राम, दलित महिला संघ पर्साका अध्यक्ष नीला राम, सुशील हजारा लगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

पोखरियामा नमुना युवा नगरसभा सम्पन्न

मधेशदृष्टि
वीरगंज ।
पर्साको पोखरिया नगरपालिकामा नमुना युवा नगरसभा सम्पन्न भएको छ । युवालाई सशक्तिकरण गर्ने र संसदीय ज्ञानका बारेमा जानकारी दिने अभिप्रायले खेलकुद तथा समाज कल्याण मन्त्रालय मधेश प्रदेशको सहयोगमा प्रदेश युवा सञ्जाल मधेश प्रदेशले पोखरिया नगरपालिकासँगको समन्वयमा कार्यक्रमको आयोजना गरेको छ । प्रदेश युवा सञ्जालका अध्यक्ष मोहम्मद नहम राइनको अध्यक्षतामा बुधवार सहभागीहरूलाई प्रमाण पत्र प्रदान गरी तीन दिने नमुना स्थानीय तह युवा संसद अभ्यासको समापन

गरिएको हो । समापन समारोहलाई सम्बोधन गर्दै पोखरिया नगरपालिकाका प्रमुख प्रदुमन प्रसाद चौहानले युवा देशका भविष्य भएको बताए । युवा सक्षम भएपछि मात्रै देश समृद्ध हुने प्रमुख चौहानको भनाइ थियो । पोखरिया नगरपालिका युवाको हकहित र वृद्धि विकासका लागि सदैव तयार रहेको बताउँदै उनले आवश्यकताअनुसारका प्रस्तावना ल्याउन पनि आग्रह गरे । कार्यक्रममा पोखरिया नगरपालिकाको उपप्रमुख रबी कुमारी ठाकुरले नमुना युवा संसद अभ्यासले युवाको क्षमता अभिवृद्धि र नेतृत्व विकास हुने विश्वास व्यक्त गरिन् । पोखरिया

नगरपालिकाकी पूर्वउपप्रमुख सलमा खातुनले परिवर्तनका संवाहक युवाले नै जनप्रतिनीधिलाई जवाफदेही बनाउने बताइन् । साथै हकअधिकार र कानुनी तथा संसदीय प्रक्रियाका बारेमा जानकारी भएपछि मात्रै त्यसमा प्रश्न र गुनासो राख्न सहज हुने उनको भनाइ थियो । कार्यक्रममा चलचित्र पत्रकार संघ नेपाल पर्साका अध्यक्ष सूर्यनारायण विकले पनि संसदीय अभ्यासमा सिकेका सीपलाई व्यवहारमा पनि लागू गर्न आग्रह गरे । कार्यक्रममा प्रदेश युवा सञ्जाल मधेश प्रदेशका अध्यक्ष मोहम्मद नहम राइन र रामरतनले सहभागीहरूलाई प्रशिक्षण दिएका थिए ।

माओवादीको दोस्रो चरणको जागरण अभियान तत्कालका लागि स्थगित

मधेशदृष्टि
वीरगंज ।
जनतासँगको सम्बन्ध सुदृढ गर्ने लक्ष्यका साथ नेकपा माओवादी केन्द्रले शुरु गरेको मध्यपहाडी लोकमार्ग केन्द्रित दोस्रो चरणको जागरण अभियान तत्कालका लागि स्थगित भएको छ । पार्टी केन्द्रीय कार्यालयका अनुसार केन्द्रले गणेशमान पुनका अनुसार जेठ २१ गतेदेखि २५ गतेसम्मका लागि तय भएको यो अभियान बर्षातको मौसम शुरु भएकाले स्थगित

गरिएको हो । अभियानको अर्को मिति भने हालसम्म तय भइसकेको छैन । पार्टीको पछिल्लो पदाधिकारी बैठकले यसअघि सञ्चालित तराई मधेश जागरण अभियानलाई सफल र प्रभावकारी ठहर गर्दै त्यसबाट हाँसिएर मध्यपहाडी लोकमार्गमा पनि यस्तै अभियान चलाउने निर्णय गरेको थियो । माओवादी केन्द्रले सरकारबाट बाहिरिएपछि चलाएका यी दुई अभियानले जनतासँग पार्टीलाई जोड्न

महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेको निष्कर्ष निकालेको छ । पार्टी नेतृत्वले जनतामाझ गएर आफ्ना नीति, कार्यक्रम र विचारबारे जानकारी गराउनु तथा जनताका गुनासा सुनुलाई प्राथमिकता दिइरहेको सन्दर्भमा यो अभियानको स्थानलाई मौसमी बाध्यताका रूपमा लिइएको छ । यद्यपि, बर्षा सकिएपछि यो अभियानले पुनः निरन्तरता पाउने र पार्टीले जनतासँगको सम्बन्धलाई थप मजबुत बनाउने अपेक्षा गरिएको छ ।

कानूनमन्त्रीको गृहजिल्लामा मन्त्रीकै कैफियत ?

पर्साका कांग्रेस नेता हुन् अजय चौरसिया । भाग्यले उनी यतिखेर एमाले नेतृत्वको गठबन्धनमा कानून मन्त्री छन् । उसो त उनकै साथी हुन् मोहमद अफताब आलम । रौतहटका हुन् । कांग्रेसी राजनीतिमा दुवै साथी हुन् । सांसद हुन्, मन्त्री हुन् । यावत् कांग्रेसी सम्बन्ध, हिजो नारायण अञ्चलको राजनीति अहिले मधेशको राजनीति । अनि एउटा साथी कानूनमन्त्री, अर्को साथी जम्मा २३ जना मान्छे जिउँदै ईँटाभट्टामा जलाएको आरोपमा अदालतबाट दोषी भएर कानून मन्त्रीकै गृहजिल्लामा उच्च अदालतमा न्यायको फिराद गरिरहेका छन् । थुनिने र कानूनमन्त्रीको पार्टीका मुखिया शेरबहादुर देउवा । जसको बोली लगातार पाँच वर्ष यता आलमलाई न्याय दिन लाग्नेछु, पहल भइरहेको छ, गरिरहेको छु । यहीबेला कानूनमन्त्रीकै गृहजिल्लाको उच्चअदालतले जिल्ला अदालतको सम्पूर्ण

फैसलामा थोरै पनि थपघट नगरी सर्लक्कै उल्ट्याइदिएपछि न्यायको नौ सिङ हेर्न बारा, पर्सा, रौतहटका मान्छेलाई अन्त जानै परेन । रौतहटको बम विस्फोटपछि ईँटा भट्टामा जिउँदै मान्छे जलाइएको घटनासम्बन्धी विवादास्पद फैसलामा पूर्वमन्त्री अफताब आलमले सफाइ पाएको विषयमा यतिखेर न्यायपालिकाको निष्पक्षतामाथि गम्भीर प्रश्न मात्रै उठेको छैन । यस प्रकरणमा संलग्न व्यक्तिको मोबाइल कल विवरण (कल डिटेल) सार्वजनिक गरेर छानबिन गर्नुपर्ने माग चर्को रुपमा बाहिर आएको छ । बहालवाला कानूनमन्त्री अजय कुमार चौरसिया पनि शंकाको घेरामा परेका छन् । नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले आलमलाई कुनै पनि हालतमा निकाल्ने अभिव्यक्ति दिनु र आलमका पक्षमा वरिष्ठ

अधिवक्ता शम्भु थापालगायतका व्यक्तिले बहस गर्नु नै आलमले न्याय पाउने आधार बनिसकेको थियो । जिल्ला अदालत रौतहटले आलमलाई कैद सजायको फैसला सुनाइरहँदा मुद्दालाई उल्टी गर्दै उच्च अदालत जनकपुरको अस्थायी इजलास वीरगंजले सफाइ दिएपछि यसले हंगामा भएको छ । सफाइपछि व्यापक आलोचना भएको छ । कानूनमन्त्री अजय कुमार चौरसियामाथि शंका भइरहेको छ । समाजवादी पेशागत कानून व्यवसायी संगठन, पर्साले कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्री अजय कुमार चौरसियाको कल डिटेल छानबिन गर्नुपर्ने माग गरेको छ । संगठनले विज्ञप्ति जारी गरी मन्त्री अजय कुमार चौरसियाको फोन विवरण जाँच गर्न माग गरेको छ । फैसलामा संलग्न न्यायाधीश र अन्य कानून व्यवसायीको

समेत कल डिटेल (सिडिआर) अनुसन्धानको दायरामा ल्याउन जरुरी देखिएको छ । जेठ १४ गतेको फैसलाको दुई दिनअघि र दुई दिनपछाडिसम्मको सम्पर्क विवरण जाँच गरेर न्यायपालिकामा भएको सम्भावित हस्तक्षेपबारे निष्पक्ष छानबिन गर्न भनिएको छ । कानून मन्त्री चौरसियामाथि न्यायिक प्रक्रियामा बारम्बार हस्तक्षेप गरेको र आफू तथा आफ्नो पार्टी निकटका व्यक्तिको पक्षमा प्रभाव सिर्जना गर्ने प्रयास गरेको गम्भीर आरोप छ । मन्त्रीलाई पनि न्यायिक छानबिनको दायरामा ल्याइनुपर्ने माग भएपछि कानून मन्त्री आफ्नै गृहजिल्लाको राजनीतिक कठघरामा उभिनु परेको छ । अफताबको मुद्दा फैसलाले न्यायपालिकाको निष्पक्षता, स्वतन्त्रता र गरिमामाथि गम्भीर प्रश्न उठाएको भन्दै चौतर्फी असन्तुष्टि छदैँछ ।

जातिवाद र परिवारवादमा सीमित मधेशी राजनीति

श्रीमन नारायण

गत साता सहलेस पासवान समाज सिरहाले सलहेश फुलवारी संरक्षणका लागि सडक रैली र खबरदारी कार्यक्रमको आयोजना गर्‍यो । लहानमा आयोजित उक्त रैलीमा सबै जाति र वर्गका व्यक्तिहरु उपस्थित थिए । मिथिलामा राजा सलहेशको नाम निकै आदरपूर्वक लिने गरिन्छ, सलहेस राजाको दरवार हाल त्यति प्रभावकारी रुपमा नदेखिए पनि पोखरी र फुलवारीहरु भने अवश्य पनि मिथिला क्षेत्रलाई गौरवको अनुभूति गराउँछ । सलहेस पासवान समाजको खबरदारी कार्यक्रम मूलतः यसको मौलिकतासित कुनै पनि किसिमको छेडछाड नहोस तथा कथित विकासको नाममा दलित-दलितहरुबीच आपसमा नै लडाउने काम नहोस भन्ने चाहना रहेको देखिन्छ । मधेश प्रदेश सरकारको नेतृत्वकर्ता, जनमत पार्टीका अध्यक्ष डा.चन्द्रकान्त राउत र उनको पार्टी, त्यहाँ भारतका संविधान निर्माता डा.भीमराव अम्बेडकरको नाममा पार्क बनाउन चाहन्छन् । वर्तमानको राजनीति पूर्णतः भोटको लाभ-हानीमा केन्द्रित छ होइन भन्ने डा.अम्बेडकरसित नेपालको के नाता ? वि.सं. २००७ सालको राणा विरोधी आन्दोलनलाई सफल बनाउ उनले कुनै पनिको निर्वाह गरेको थिएनन् । उनी बेलायतमा पढेका आधुनिक परिवेसमा बाँच्ने मानिस थिए । उनी अर्थशास्त्रका ठुला विद्वान थिए ।

कानूनका जानकार थिए नै । भारतको निम्ति उनको योगदान र भूमिका अविश्वमरणीय रहनेछ तर नेपालको हकमा भने उनले त्यस्तो कुनै काम गरेका थिएन कि उनको सम्मानमा पार्क, अध्ययन अनुसन्धान भवन बनाउन सकियोस । दलित मतलाई आफुतिर तान्ने

मनसायले जनमत पार्टीले यो प्रस्ताव ल्याएको हुन सक्दछ । दलित समुदाय भित्र पनि आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक रुपले सशक्त मानिएका पासवान जाती यसको विपक्षमा उभिनुको कारण अवश्य पनि हो । मधेशी जनताको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक र आर्थिक अवस्थामा आमुलचुल परिवर्तन ल्याउने मनसायले खोलिएका दलहरु जातिवाद र परिवारवादमा सिमित हुन थालेपछि मधेशका जनता पनि ठुला दलहरु प्रति आकर्षित हुन बाध्य भएका छन् । वि.सं.२०७२ सालको आन्दोलनमा नेकपा एमालेको चर्को विरोध गर्नेहरु र एमालेलाई मधेशीहरुको शत्रु सावित गर्न रगत, पसिना एक गरेका मधेशी आन्दोलनकारीहरु मध्ये ९० प्रतिशतले नेकपा एमालेकै सदस्यता लिनु, मधेश प्रदेशमा पनि नेकपा एमाले प्रमुख प्रभावकारी दुई राजनीतिक दलहरु मध्येको एक हो । मधेशी कसलाई भन्ने ? भन्ने यक्ष प्रश्न पनि सबैतिर तेर्सिएको छ ।

मुसलमानहरु आफुलाई मुसलमान भन्न रुचाउँछन् । एक पटक आरक्षणको सुविधा हासिल गर्न समस्या भए पछि आफुलाई मधेशी कोटामा उभ्याए, होइन भन्ने अब नेपाली मुसलमानहरु आफ्नो छुट्टै पहिचान सहित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा सुविधा लिन चाहन्छन् । समानुपातिक कोटा तर्फवाट प्रदेश सभा र संघीय संसदमा आफ्नो उपस्थितिलाई सुनिश्चित गर्न र स्थानीय तहको कार्यपालिकामा पनि आफ्नो स्थान सुरक्षित पार्न भुमिहार, राजपुत र कायस्थले पनि आफुलाई अल्पसंख्यकको कोटामा राख्न सफल भएका छन् ।

थारु, राजवंशी र धानुकहरु आदिवासी-जनजातिमा कोटा हुन । दलितहरु आफ्नो कोटामा नै छन् । अन्य जातिहरु पिछडा वर्गमा छन । यस हिसाबले हेर्दा त मधेशीको परिभाषा भित्र केवल तराई मधेशका बाहुन मात्रै देखिन्छन् । अधिकारको कुरा गर्ने मधेशको तर आफुलाई जातिको संकिर्ण घेरामा उभ्याउने काम मधेशी नोहरुले

गरिरहेका छन् ।

मधेशको राजनीतिमा जातिवादको नारा दिने नेताको रुपमा जसपा नेपालको अध्यक्ष उपेन्द्र यादवको नामलाई अधि सारिन्छ तर उपेन्द्र यादवलाई सर्वाधिक मतदान गर्नेहरु पनि उनकै जातिका हुन भन्दा अतिशयोक्ति होला । उपेन्द्र यादवले यदि आफ्नो जातिलाई बढी पत्याए उनलाई ठुलो धोका दिनेहरु पनि उनकै जातिका छन् । राजेन्द्र महतोले पनि सर्वाधिक आफ्नै जाति माथि पत्यार गरेका थिए, उनलाई पनि धोका दिनेहरु उनकै जातिका छन् । उपेन्द्र यादव र राजेन्द्र महतोले तराई मधेशका र पहाडका उपल्लो जातिका अनुहारलाई पनि अवसर नदिएका होईनन तर त्यस मध्ये पनि अनेकौंले उनलाई धोका दिए । यदि संघीय सांसद, संविधानसभाको सदस्य पद र प्रदेश सभासदको पद लेनदेनको आधारमा भएको थियो भने त्यसलाई धोका भन्न मिल्दैन । त्यसलाई विशुद्ध रुपमा व्यापारको रुपमा बुझ्ने गरिन्छ । उपेन्द्र यादव यदि जातिवादी नेता हुन भने आफ्नी श्रीमती, सम्पिनी, प्रेमिका भाई-भतिजा, नातेदारहरुलाई सांसद बनाउने नेता त घोर संकिर्ण मानसिकताका र परिवारवादी सावित भए । मधेशवाद त जातिवाद र परिवारवादमा सिमित हुन पुगेको छ । कतिपय मधेशी नेताहरुले आफ्नो कमी कमजोरी र विकृतिलाई ढाक्-छोप गर्न ठुला दलहरुमा पनि यस्तै भई रहेको आरोप लगाउँछन् तर ठुला दललाई नरोजी जनताले मधेशी दललाई रोज्नु भनेको पुरानै विकृतिलाई निरन्तरता दिनका लागि अवश्य पनि होईन । मधेशी दलका नेताहरुको यो तर्क जनतालाई नसुहाएकै कारण मधेशका जनता फेरि पनि ठुलो दलहरुमाथि पत्यार गर्न थालेका छन् ।

आधुनिक राजनीतिमा सबैभन्दा बढी सफल नेता त्यसलाई मानिन्छ, जो एउटा पनि काम गर्दैन केवल बहाना बनाउँछ । आवश्वासन मात्रै बाँड्छ र अरुमाथि दोषारोपण गर्छन् । तिनका बफादार कार्यकर्ताहरु पनि नेताको बहानालाई मन्त्र जस्तै कण्ठ पारी जनताको घरदैलोमा पुग्ने गर्दछन् । दोश्रो

रमेश कुमार बोहोरा

नेपालको राजनीतिमा जनताको ध्यान अन्यत्र मोड्ने चलन नयाँ होइन । जब सरकार वा कुनै दल संकटमा पर्छ, जनताले चासो राखेका विषयहरूलाई ओझेल पारेर संवेदनशील, भावनात्मक वा जटिल मुद्दाहरूलाई प्राथमिकता दिने गरिएको पाइन्छ । देशभक्तिको भावुक अपिल, धर्म-संस्कृति संरक्षणका नाममा विवादास्पद बहस, प्रदेश विभाजनको समय-समयमा सतहमा ल्याइन्छन्—जनमतलाई राजनीतिक लाभको दिशामा दोष्याउन । तर यथार्थमा नेपाली जनता स्थायित्व, रोजगारी, शिक्षा, स्वास्थ्य, र पारदर्शी शासन प्रणाली चाहन्छन् । जनता बारम्बार दोहोर्‍याएर थिने कुरा मागिरहेका छन् तर सत्तामा पुग्ने दलहरूले ती मागलाई प्राथमिकता दिनुको सट्टा आ—आफ्ना रणनीतिक स्वार्थअनुसार मुद्दा बनाउने काम गर्दै आएका छन् । दलहरूका घोषणापत्र हेर्ने हो भने तिनीहरू परिवर्तनको आश्वासनले भरिएका देखिन्छन् तर व्यवहारिक कार्यान्वयनमा ती घोषणाहरू खोक्रा साबित भएका छन् । नेपालमा हरेक वर्ष औसत ६ लाख युवा वैदेशिक रोजगारीको लागि आवेदन दिने तथ्यांक स्वयं सरकारको कमजोरी देखाउन पर्याप्त छ । जनशक्ति उत्पादन गरेर विदेश पठाउने कार्यलाई उपलब्धिको रूपमा प्रस्तुत गरिन्छ, जुन दृष्टिकोण दीर्घकालीन विकासको दृष्टिकोणले घातक छ । रोजगारी सिर्जनाको नाममा यथेष्ट योजना छैन । उत्पादन क्षेत्रमा लगानी नार्ने प्रवृत्तिले मुलुकको आत्मनिर्भरता झन् कमजोर बनाइरहेको छ । शिक्षा र स्वास्थ्यजस्ता आधारभूत सेवामा पनि राज्यको उपस्थिति कमजोर छ । ग्रामीण भेगका कतिपय विद्यालयमा शिक्षककै अभाव छ, कतिपय ठाउँमा विद्यार्थीको शंख्या शिक्षकको भन्दा बढी पनि हुँदैछन् । सरकारी अस्पतालहरूमा डाक्टर कम छन्, डाक्टर भएका ठाउँमा आवश्यक औषधि नभएका ठाउँ पनि धेरै छन् । सेवा लिन गएका सर्वसाधारणलाई प्रशासनिक प्रक्रियामा बारम्बार झन्डट भोग्नुपर्छ । नागरिकता, जमिन रजिस्ट्रेशन, जन्म-मृत्यु दर्ताजस्ता सामान्य सेवामा पहिलेभन्दा धेरै सहज भएको छ, तर अपेक्षित सुधार छैन । सेवाग्राहीमाथि कर्मचारीको हेपाहा व्यवहार अझै कतिपय ठाउँमा अनुभव गर्न सकिन्छ । यस्ता समस्या समाधान गर्न निजामती सेवामा सुधार आवश्यक छ भन्ने आवाज

पहिल्यैदेखि उठ्दै आएको हो । यस्तै सन्दर्भमा हालसालै संसदमा पेस गरिएको निजामती सेवा विधेयक परिवर्तनको संकेत झैं देखियो । तर सो विधेयकको गहिरो अध्ययन गर्दा त्यसमा कर्मचारीतन्त्रलाई दलनिकट राख्ने उद्देश्य लुकेको देखिन्छ । ट्रेड युनियनको अस्तित्व कायम राखेर दलहरूको प्रभावलाई संस्थागत मान्यता दिइएको छ । पहिल्यै दलतन्त्रको दलदलमा फसेको निजामती सेवालालाई, यस्ता प्रावधानले कर्मचारीहरूमा दलगत निष्ठाको प्रवृत्ति थप बढाउनेछ । निजामती सेवा अब स्वतन्त्र करियर प्रशासन नभएर ‘राजनीतिक लगानी’को माध्यम बन्दै गएको छ । विशेष सेवा, सचिव स्तरीय नियुक्ति, राजदूत सिफारिसदेखि आयोग, बोर्ड र ठुला परियोजनाको नेतृत्वमा समेत सरकार गठन गर्ने दलको पकड छ । नियुक्ति प्रणाली दलहरूको भागबन्डामा आधारित हुँदै गएको छ, जसले करियर र मर्यादामूलक सेवा अवधारणा ध्वस्त पारेको छ । राजनीतिक दलहरू आफू सत्तामा पुगेपछि मन्त्रालय, बोर्ड, परियोजना आदिमा आफ्ना कार्यकर्ता वा नातेदार नियुक्त गर्न प्रतिस्पर्धा गर्छन् । नियुक्ति, सरुवा र पदोन्नतिको प्रक्रिया पारदर्शी नहुनुले कर्मचारीले क्षमता होइन पहुँचमार्फत अघि बढ्नुपर्ने सोच बनाएका छन् । यसले सेवाको गुणस्तर खस्किँदै गएको छ । राजनीतिक पहुँच भएका कर्मचारीहरू लामो समय एउटै पद वा स्थानमा बस्ने गर्छन् । त्यही कारण ‘कुलिङ पिरियड’ भन्ने अवधारणा ल्याइएको हो, जसको उद्देश्य एउटै स्थान वा पदको दुरुपयोग रोक्नु हो । तर यो अवधारणाको कडा विरोध भयो—खास गरी त्यस्ता कर्मचारीहरूमार्फत राजनीतिक दलहरूले शासन सञ्चालनमा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष प्रभाव कायम राख्न खोजेकाले । दलहरूलाई सुशासनभन्दा आफ्ना भरपर्दा कर्मचारीहरूको पहुँच जोगाइराख्ने स्वार्थ बलियो लाग्यो । दलहरू ‘सुशासन’ शब्दको प्रयोग भने गरीटोपल्छन्—सभामा, टेलिभिजनमा, घोषणापत्रमा तर व्यावहारिक तहमा उनीहरूको कार्यशैली नै सुशासनको विरोधमा रहेको देखिन्छ । उदाहरणका लागि स्थानीय तहहरूमा पारदर्शिताको अवस्था चिन्ताजनक छ । सामाजिक कार्यक्रम, मर्मत सम्भार वा साना योजना सञ्चालनको नाममा बजेट खर्च हुन्छ, तर यसको सार्वजनिक लेखाजोखा हुन्न । योजना निर्माणमा नागरिकको सहभागिता छैन, अनुगमन अझै कमजोर छ । भ्रष्टाचार अब व्यक्तिगत लोभको कुरा मात्र छैन, संरचनागत बनिसकेको छ । राजनीतिक तहमा बजेटको भागबन्डा, नियुक्ति र ठेक्कामा सिफारिस हुन्छ । प्रशासनिक तहमा फाइल पास गर्न ‘चिया खर्च’ तिर्नुपर्छ । सरुवा प्रक्रिया ‘मूल्याङ्कन’मा होइन ‘लेनदेन’ मा आधारित हुन्छ । प्राविधिक तहमा योजना कार्यान्वयन गुणस्तरीय हुँदैन, खर्चको

बिल बनाउने बेला अनियमितता गरिन्छ । यस्ता विकृतिहरूविरुद्ध आवाज उठाउन अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, संसदीय समिति, नागरिक समाज र मिडियालगायतले उल्लेख्य प्रयास गरेका छन् । तर कारबाहीको दर अत्यन्तै न्यून छ । केही केसहरू ‘प्रेस’मा आए पनि दोषीमाथि सजायको सुनिश्चितता छैन । दण्डहीनताको यो अवस्था भ्रष्टाचारका लागि मलजल बन्न पुगेको छ । समस्यासँग पर्दा नागरिकहरू प्रहरी-प्रशासन र अदालतमा होइन, सामाजिक सञ्जालमा गुहार मार्छन् । अन्याय भोग्दा सडकमा उत्रिन्छन् र विकल्प देखिन्न भने झोला बोकेर बिदेसिन्छन् । यो निराशा केवल सरकारप्रति होइन, समग्र राजनीतिक प्रवृत्तिप्रति हो । कारण सरकारले मात्रै होइन, सम्पूर्ण राजनीतिक दलले राज्यशक्ति सञ्चालनमा नैतिकताको पराजय गराएका छन् । अहिलेको संरचना परिवर्तन गर्न सकिन्छ, तर त्यसका लागि चाहिने राजनीतिक इच्छाशक्ति देखिँदैन । सुधार सम्भव छ भने त्यो निम्न तीन पक्षमा सुधार ल्याएर मात्र सम्भव छ कर्मचारीतन्त्र, राजनीतिक व्यवहार र संस्थागत पारदर्शिता । योग्यता र पारदर्शी प्रक्रियामा आधारित हुनुपर्छ निजामती सेवाको नियुक्ति, सरुवा र पदोन्नति । ट्रेड युनियनलाई पूर्णतः राजनीतिक निरपेक्ष बनाउनुपर्छ । राजनीतिक तहमा दलहरूले आफ्ना कार्यकर्ताको भागबन्डा होइन, राज्य सञ्चालनमा निष्ठा देखाउनुपर्छ । यदि कुनै व्यक्ति वा कर्मचारी भ्रष्टाचारमा संलग्न छन् भने उनीहरूलाई संरक्षण होइन, कानुनी कारबाही हुनुपर्छ । दलीय कार्यकर्ता नभए पनि जनताको सेवा गर्ने कर्मचारीलाई अगाडि ल्याउन आवश्यक छ । संस्थागत पारदर्शिताका लागि अख्तियार, नागरिक निगरानी संस्था र मिडियालाई थप स्वतन्त्रता र स्रोत उपलब्ध गराउनुपर्छ । सार्वजनिक बजेट, परियोजना कार्यान्वयन, अनुदान वितरणमा प्रभाव मूल्याङ्कन अनिवार्य हुनुपर्छ । स्थानीय निकायमा बजेट कार्यान्वयन र परिणाम सार्वजनिक गर्नुपर्ने प्रावधान कार्यान्वयन हुन आवश्यक छ । आलोचनालाई स्विकार्न सक्ने संस्कृतिबाट राज्यको दिगो सुधार शुरू हुन्छ । विगतमा भएका गल्तीको समीक्षा नगरी भविष्यका सुधार सम्भव हुँदैन । राजनीतिक दलहरूले सुशासनको भाषण दिन बन्द गरी व्यवहारिक सुधारमा लगानुपर्ने आवश्यकता छ । नेपालको भविष्य भाषण र नारामा सीमित रहनु हुँदैन । कार्यदिशा स्पष्ट हुनुपर्ने भएकाले जनमुखी नीति, जबाफदेही शासन र निष्पक्ष कर्मचारी प्रणाली देशलाई परिवर्तन चाहिएको छ । धेरै वर्षलाई पुग्ने भाषण नेपालीले सुनिसके । त्यसो हुँदा अब परिवर्तन भाषण होइन, कार्यद्वारा देखिनुपर्छ ।

यस्ता छन् मन्त्रिपरिषद्का निर्णयहरू

काठमान्डौँ । सरकारले पछिल्लो पटक आगामी आर्थिक वर्षको बजेट र सोसँग सम्बन्धित विभिन्न ऐन एवं अन्य कानुन पारित गरेको छ । यही जेठ १५ र १९ गते बसेको मन्त्रिपरिषद्को निर्णय सार्वजनिक गर्दै सरकारका प्रवक्ता पृथ्वी सुब्बा गुरुङले बजेटसँग सम्बन्धित कानुनहरू एवं विभिन्न मन्त्रालयका प्रस्तावपछि भएका निर्णय जानकारी दिए ।

उनका अनुसार सरकारको आर्थिक वर्ष २०८२÷८३ को बजेट वक्तव्यसहितको राजस्व र व्ययको अनुमान सङ्घीय संसद् समक्ष पेश गर्न स्वीकृति प्रदान गर्ने जेठ १५ गते बसेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकको निर्णय रहेको थियो । सरकारका प्रवक्ता एवं सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री पृथ्वी सुब्बा गुरुङका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८२÷८३ को सेवा र कार्यको लागि सङ्घीय

सञ्चित कोषबाट केही रकम विनियोजन र खर्च गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, राष्ट्र ऋण उठाउने अधिकारको व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, आर्थिक वर्ष २०८२÷८३ को लागि नेपाल सरकारको अर्थसम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक सङ्घीय संसद्समक्ष पेश गर्न स्वीकृति प्रदानगर्नेनिर्णय भएकोथियो । त्यस्तै, सामयिक कर असुल ऐन, २०१२ को दफा ३ बमोजिमको सूचित आदेश जारी गर्ने र सोको सूचना नेपाल राजपत्रमा अतिरिक्ताङ्क गरी प्रकाशन गर्ने, भन्सार महसुल ऐन, २०८१ को दफा १३ को उपदफा (३) बमोजिमको सूचना जारी गर्ने र सोको सूचना नेपाल राजपत्रमा अतिरिक्ताङ्क गरी प्रकाशन गर्ने पनि मन्त्री परिषद्को बैठकले निर्णय गरेको मन्त्री गुरुङले बताए ।

साथै, मूल्य अभिवृद्धि कर (सत्ताइसौँ संशोधन) नियमावली, २०८२, अन्तः शुल्क (सत्ताइसौँ संशोधन) नियमावली, २०८२, आयकर (सोह्रौँ संशोधन) नियमावली, २०८२, भन्सार (सोह्रौँ संशोधन) नियमावली, २०८२, भन्सार महसुल (पहिलो संशोधन) नियमावली २०८२ र मदिरा (चौथो संशोधन) नियमहरू २०८२ स्वीकृत गर्ने र सोको सूचना नेपाल राजपत्रमा अतिरिक्ताङ्क गरी प्रकाशन गर्ने, नेपाल प्रहरीको रिक्त प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक पदमा प्रहरी नायव महानिरीक्षक सिद्धि बिक्रम शाहलाई बढुवा गर्ने, सडक सुरक्षा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक तर्जुमाको लागि सिद्धान्त स्वीकृत गर्ने, हुलाक सेवासम्बन्धी विधेयक तर्जुमाको लागि सिद्धान्त स्वीकृत गर्ने, गोरखापत्र

संस्थानसम्बन्धी विधेयक तर्जुमाको लागि सिद्धान्त स्वीकृत गर्ने र राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस) सम्बन्धी विधेयक तर्जुमाको लागि सिद्धान्त स्वीकृत गर्ने मन्त्रिपरिषद्को निर्णय छ । त्यस्तै मन्त्री गुरुङका अनुसार १९ गते बसेको मन्त्रिपरिषद् बैठकबाट आगामी असार ३ गते अष्ट्रियाको भियनामा आयोजना हुने ओपेक विकास कोष फोरममा अर्थ मन्त्रालयका सचिवलाई सहभागी हुन स्वीकृति दिइएको छ । त्यसैगरी थाइल्याण्डको राजधानी बैंककमा आगामी असार ४ गतेदेखि ६ गतेसम्म आयोजना हुने ‘हेन्ड इन हेन्ड इन्भेस्टमेन्ट डाइलगा फर एसिया एन्ड द पेसिफिक’ विषयक कार्यक्रममा कृषि तथा पशुपन्छी विकासमन्त्री रामनाथ अधिकारीलाई सहभागी हुन स्वीकृति दिने,

नेपाली सेनातर्फ एकजना प्रमुख सेनानीको महासेनानी दर्जामा बढुवा गर्ने, दशजना महासेनानीहरूको सरुवा गर्ने र एकजना म्हासेनानीको राजीनामा स्वीकृत गर्ने, आगामी असार २ गतेदेखि ९ गतेसम्म जर्मनीमा आयोजना हुने युनाईटेड नेशन्स क्लाइमेट चेन्ज कन्फ्रेन्स, एसबी ६२ मा सहभागी हुन वन तथा वातावरण मन्त्रालयका सचिवलाई स्वीकृति प्रदान गर्ने निर्णय गरेको थियो । त्यसैगरी यही जेठ २८ गतेदेखि ३० गतेसम्म जनवादी गणतन्त्र चीनको बेइजिङमा आयोजना हुने बेजिङ्ग सिबीडी मल्टिनेश्नल इन्टरप्राइजेज कन्फ्रेन्स एन्ड एसियन मेयर्स फोरममा सहभागी हुन ललितपुर महानगरपालिकाका प्रमुख चिरीबाबु महर्जनलाई स्वीकृति प्रदान गर्ने सरकारको निर्णय रहेको मन्त्री गुरुङले जानकारी दिए ।रासस

काठमाडौँ । परराष्ट्रमन्त्री डा आरजु राणा देउवाले वर्तमान सरकारको प्राथमिकता राजनीतिक स्थायित्व प्रदान गरी यसैका माध्यमबाट आर्थिक विकास गर्नु हो भनेका छन । सुदूरपश्चिम प्रदेश लगानी तथा विकास तयारी सम्मेलनलाई बुधवार धनगढीमा सम्बोधन गर्दै मन्त्री डा राणाले भनिन ‘मुलुक राजनीति अस्थिरताको बन्दी बनेपछि स्थायित्व प्रदान गर्न दुई प्रमुख दल कांग्रेस र एमालेको सरकार बनेको हो । त्यसैले यो सरकारको प्राथमिकता स्थायित्व, आर्थिक विकास र शान्ति हो ।’

मन्त्री डा राणाले कुनै पनि देशमा स्वदेशी तथा वैदेशिक लगानीका लागि सबैभन्दा पहिला राजनीतिक स्थायित्व र शान्तिको वातावरण आवश्यक पर्ने भएकाले यसैका लागि वर्तमान सरकार कार्यरत रहेको धारणा पनि राखिन । कानुनमा सुधार गरेर हुन्छ या नयाँ नीति नियमहरू निर्माण गरेर लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गरी स्वदेशी तथा

विदेशी लगानी प्रवर्द्धनमा वर्तमान सरकार लागेको पनि उनले बताईन । मन्त्री डा राणाले सरकारको आर्थिक विकासको एजेण्डालाई थप प्रवर्द्धन गर्न आफूले परराष्ट्र मन्त्रालयमा अलग्गै आर्थिक कूटनीति महाशाखाको स्थापना गरेर कूटनीतिका माध्यमबाट विदेशी लगानी भित्र्याउने कामका लागि सहजीकरण गरिरहेको जानकारी पनि दिईन ।

मन्त्री डा राणाले कुनै पनि देशको आर्थिक विकासको इञ्जिन भनेको निजी क्षेत् हो भन्ने मान्यतामा वर्तमान सरकार र आफ्नो पार्टी नेपाली कांग्रेस रहेको स्पष्ट गर्दै लगानीमैत्री नीति तथा कानुनहरू निर्माण गरेर बढीभन्दा बढी लगानीका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति सरकारले लिएको पनि बताईन । उनले भने, ‘जुनसुकै लगानीका लागि पनि राजनीतिक स्थायित्व र शान्तिको वातावरण आवश्यक पर्दछ, यो

स्वाभाविक हो । त्यस्तै कुनै पनि देशमा विदेशी लगानीकर्ताहरूलाई आकर्षित गर्न स्वदेशी लगानीकर्ताहरूलाई पनि उचित वातावरण आवश्यक पर्दछ । यो वास्तविकता बुझेर वर्तमान सरकारले काम गरिरहेको छ ।’

मन्त्री डा राणाले सुदूरपश्चिम पर्यटन, संस्कृति, कृषि उपजलगायत धेरै क्षेत्रमा धेरै सम्भावना बोकेको प्रदेश हो भन्दै सो क्षेत्रमा बढीभन्दा बढी लगानी गरेर मुनाफा लिन निजी क्षेत्रलाई आह्वान पनि गरे । साथै मन्त्री डा राणाले आफ्ना क्षेत्रमा ठूलो लगानी भित्र्याउनका लागि प्रदेश सरकार तथा स्थानीय नागरिकहरू पनि आफ्ना ठाउँबाट सशक्त रूपमा लायुपर्ने धारणा राखे । उनले भने, ‘यस क्षेत्रको विकासका लागि सबै एकजुट भएर लागौँ । विकासमा राजनीति शोभनीय हुँदैन । राजनीतिलाई आफ्ना ठाउँमा राखौँ र आफ्ना क्षेत्रको विकासका लागि एकमत बनाएर लागौँ ।’रासस

लिवि उपकुलपति कार्यालय तोडफोड गर्नेलाई कारबाही गर्न शिक्षा मन्त्रालयको आग्रह

काठमाडौँ । शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले लिभुवन विश्वविद्यालय (लिवि)को उपकुलपति कार्यालयमा तोडफोड गर्नेलाई कारबाही गर्न गृह प्रशासन आग्रह गरेको छ ।

मन्त्रालयका प्रवक्ता शिवकुमार सापकोटाले बुधवार जारी गरेको विज्ञप्तिमा लिविको उपकुलपतिको कार्यालयमा एक समूहबाट तोडफोड भएको तथा अन्य पदाधिकारीको कार्यालयमा तालाबन्दी गरिएको घटनाप्रति मन्त्रालयको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाउँदै तोडफोडमा संलग्नलाई कारबाही गर्न माग गरेका हुन ।

‘लिभुवन विश्वविद्यालय ऐन,

२०४९ को दफा १७ (३) अनुसार सहकुलपतिका हैसियतबाट माननीय मन्त्रीज्यू उक्त घटनाका सम्बन्धमा सुक्ष्म अध्ययन गरिरहनुभएको छ’, प्रवक्ता सापकोटाले जारी गर्नुभएको विज्ञप्तिमा भनिएको छ, ‘साथै मन्त्रीज्यूले यस्ता अनुशासनहीन र गैरकानुनी कार्यमा संलग्न जोसुकै भए पनि गम्भीर अनुसन्धानबाट पहिचान गरी तिनलाई कानुनी कारबाहीको दायरामा ल्याउन गृह प्रशासनको उच्च तहसँग परामर्श गर्दै सम्बन्धित पदाधिकारीलाई आवश्यक अनुरोध गर्नुभएको छ ।’

मन्त्रालयले विश्वविद्यालय जस्तो

विशुद्ध प्राज्ञिक संस्था र लाखौँ

विद्यार्थीको भविष्य निर्माणका लागि दैनिक पठनपाठन प्रणाली सञ्चालनमा क्रियाशिल रहनुपर्ने निकायमा कुनै पनि बहानामा यस्ता हिंसात्मक, गैरकानुनी र शैक्षिक क्यलेण्डरलाई बाधा पुर्‍याउने कुनै पनि कार्य सदैव निन्दनीय र भ्रष्टाना योग्य हुने जनाएको छ ।

मन्त्रालयले भविष्यमा कुनै पनि विश्वविद्यालय तथा शैक्षिक संस्थामा यस्ता अप्रिय घटना हुन नदिने गरी सम्बन्धित पक्षबाट स्वतःस्फूर्त रूपमा सावधानिपूर्वक प्रयत्न गर्न मन्त्रालयले सवैलाई आग्रह गरेको मन्त्रालयका प्रवक्ता सापकोटाले जनाउनुभएको छ । रासस

राष्ट्रियसभामा पनि गृहमन्त्री लेखकको राजीनामा माग

काठमाडौँ । राष्ट्रियसभाको बुधवारको बैठकमा पनि गृहमन्त्री रमेश लेखकको राजीनामाको माग गरिएको छ । बैठकको आकस्मिक समयमा सांसद मायाप्रसाद शर्माले भिजिट भिसा प्रकरणमा देखिएका अनियमितता, भ्रष्टाचार र मानव बेचबिखनबारे छानबिन गर्न संसदीय वा न्यायिक छानबिन समिति गठन गर्नुपर्ने माग गरेका हुन ।

सांसद शर्माले सरल रूपमा छानबिनको प्रक्रिया अगाडि बढाउन नैतिकताको

आधारमा राजीनामा दिएर गृहमन्त्री लेखकले सहयोग गर्नुपर्ने माग गरे ।

‘निषङ्ग छानबिनका लागि गृहमन्त्रीले राजीनामा दिएर बाटो खुलाउनुपर्छ । कर्मचारी मात्तै दोषी भए पनि छानबिनमा सहयोग गर्न राजीनामा दिएर मार्ग सहज बनाउनु पर्छ ।

यस विषयमा छानबिन गर्नुपर्ने र यसका लागि मन्त्री लेखकले राजीनामा दिनुपर्छ’, उनले भने, ‘छानबिनमा सत्तारूढ दल एमाले र कांग्रेसले पनि सहयोग गर्नुपर्छ ।’रासस

बजेटले राष्ट्रिय आवश्यकता सम्बोधन नगरेको आरोप

काठमाडौँ । सांसद नारायणकाजी श्रेष्ठले आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि विनियोजन गरेको बजेटले राष्ट्रिय आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न नसकेको आरोप लगाएका छन ।

बुधवार राष्ट्रियसभाको बैठकमा आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को राजस्व र व्ययको वार्षिक अनुमानमाथिको छलफलमा श्रेष्ठले बजेट सन्तोषजनक नरहेको टिप्पणी गरेका हुन ।

सामाजिक न्यायसहितको फड्कोलाई सम्बोधन गर्ने गरी बजेट आउन नसकेको उनको आरोप छ । ‘बजेटले राष्ट्रिय आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न सकेको छैन, आगामी आवको बजेट हड सोचबित्तको, आजको

आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न नसकेको प्रशासनिक वित्तिय बजेट मात्र हो, यो काम चलाउ बजेट हो’, सांसद श्रेष्ठले भने, ‘राजनीतिक, आर्थिक, वित्तिय दस्तावेदको आवश्यकताका आधारमा बजेट आउनुपर्थ्यो, तर आएन, अनि बजेटमा नयाँ सम्भावनाहरूको खोजी गरिएन, तसर्थ यो काम चलाउन प्रसासनिक बजेट भएकाले अहिलेको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न सक्दैन ।’

अपेक्षाअनुसारको बजेट हुन नसकेका कारण अहिले जनतामा निराशा पैदा भएको उनको आरोप छ ।

सांसद श्रेष्ठका अनुसार सुशासन, समृद्धि र सामाजिक न्याय कार्यान्वयन हुने गरी बजेट आएको छैन । ‘विनियोजित बजेटले

संविधानको मूल मर्म र भावनालाई समेट्न सकेको छैन, बजारवादलाई प्रक्षपोषण गर्ने गरी बजेट आएको छ’, उनले भने, ‘आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र विकासका लागि आशा गर्नसक्ने किसिमको बजेट आउन सकेको छैन ।’

सांसद श्रेष्ठले पुँजगत खर्च कार्यान्वयनको क्षमता वृद्धि गर्नुपर्ने र खराब कर्जाको स्थिति सुधारमा ध्यान जानुपर्नेमा जोड दिए । ‘आर्थिक रुपान्तरणको आधार कृषि क्षेत्र हो, कृषिले प्राथमिकता पाउन सकेन, भूउपयोग नीति पनि लिएको छैन’, उनले भने, ‘पर्यटन क्षेत्रमा ठोस योजना छैन, शिक्षामा गुणात्मक लगानी वृद्धि गर्नुपर्छ, स्वास्थ्य क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिनुपर्थ्यो ।’रासस

काठमाडौँ । सरकारले विपद् व्यवस्थापन कोषमा चार अर्ब ६५ करोड २४ लाख रुपैयाँ मौज्जात रहेको जानकारी दिएको छ ।

गृह मन्त्रालयअन्तर्गत राष्ट्रिय विपद् ् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका निमित्त कार्यकारी प्रमुख बन्धुप्रसाद बाँस्तोलाले विपद्का समयमा आपतकालीन अवस्थाका लागि प्रयोग गर्न सकिने गरी उक्त रकम मौज्जात रहेको जानकारी दिए ।

उनका अनुसार प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा एक अर्ब ८९ करोड २९ लाख रुपैयाँ, केन्द्रीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा एक अर्ब २७ करोड ४७ लाख रुपैयाँ, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कोषमा ७९ करोड ४१ लाख रुपैयाँ मौज्जात रहेको छ ।

कोशीमा छ करोड, ९० लाखरुपैयाँ, मधेसमा ११ करोड ७८ लाख रुपैयाँ, बागमतीमा सात करोड ५८ लाख रुपैयाँ, गण्डकीमा २५ करोड रुपैयाँ, लुम्बिनीमा छ

करोड ५० लाख रुपैयाँ, कर्णालीमा नौ करोड ५२ लाख रुपैयाँ र सुदुरपश्चिम प्रदेशमा ११ करोड ८९ लाख रुपैयाँ मौज्जात रहेको प्राधिकरणले जनाएको छ ।

प्राधिकरणका निमित्त कार्यकारी प्रमुख बाँस्तोलाले ७७ वटै जिल्लाका कोषमा ६९ करोड पाँच लाख रुपैयाँ मौज्जात रहेको जानकारी दिए ।

प्राधिकरणले यसवर्षको मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकर्षाका लागि आवश्यक तयारी तीव्र गरिएको र विभिन्न निकायलाई जिम्मेवारीसमेत तोकेको उनले बताए ।

उनले भने, ‘सबै क्लष्टरलाई आपतकालीन अस्वथाका लागि पूर्णतयारीसहित जिम्मेवारी तोकिसकिएको छ । विपद्का घटना भइहाले तत्काल परिचालन हुनेगरी सबै तयारीका काम सकिएको छ ।’

कोषमा मौज्जात रहेको रकम आपतकालीन अवस्थामा आवश्यकता अनुसार तत्काल परिचालन हुने उनले बताए । रासस

काठमाडौँ । गृहमन्त्री रमेश लेखकले विपद्को जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा जुनसुकै बेला जेसुकै हुन्छ भन्ने मानसिकतामा रहन नेपाल प्रहरीलाई निर्देशन दिएका छन ।

बुधवार सामाखुसीस्थित नेपाल प्रहरीको विपद् व्यवस्थापन कार्यालयको निरीक्षणका क्रममा गृहमन्त्री लेखकले यस्तो निर्देशन दिएकाहुन ।

‘जुनसुकै बेला जेसुकै हुन सक्छ । त्यो मानसिकताका साथ बस्नुपर्छ । मनसुनजन्य विपद्को पूर्वानुमान हुन्छ । तर, भूकम्प र आगलागीको पूर्वानुमान हुँदैन’, उनले भने, ‘हामी मनसुनको पूर्वसन्ध्यामा छौँ । मनसुन सक्रिय भएपछि बाढी र पहिरो आउँछ ।

त्यसको पूर्वतयारीमा हामी तयार रहनुपर्छ ।’ विपद्को व्यवस्थापन पनि नेपालको जिम्मेवारी दिएको भन्दै चौबिसै घण्टा तयार रहन गृहमन्त्री लेखकले निर्देशन दिए ।

‘विपद्को जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन नेपाल प्रहरीको जिम्मेवारी हो भनेर कानुनमै उल्लेख छ । नेपाल प्रहरीको उपस्थिति नागरिक तहमा विशाल छ । मानिसमा प्रहरीप्रति आशा र भरोसा बढ्दो छ । विपद्मा मानिसले सबैभन्दा पहिलो प्रहरी नै खोज्छ । हामीले जनताको भावनालाई सेवाको भावले सम्बोधन गर्नुपर्छ’, उनले भने ।

अहिले बाढी, पहिरो र डुबानको जोखिम न्यूनीकरण

र व्यवस्थापनको तयारी अवस्थामा रहनुपर्ने उनको भनाइ थियो । ‘मनसुनजन्य विपद्का लागि आजदेखि तयार हुनुपर् यो । समयमै पूर्वसूचना गराउन र उद्धारका लागि तयार अवस्थामा बस्न जरूरी छ । जेठ २८ गतेदेखि मनसुन सक्रिय हुने अनुमान छ’, उनले भने ।

यसपटक पहिलेकोभन्दा नेपाल प्रहरीको बजेट बढेको भन्दै तलब, पोशाक, महँगी भत्तामा कुनै समस्या नहुने उनको भनाइ थियो । यस्तै नेपाल प्रहरीको ऐन संशोधनका लागि सङ्घीय संसद्को राज्यव्यवस्था तथा सुशासन समितिमा चाँडै छलफल सुरु हुने गृहमन्त्री लेखकले बताए । रासस

कर्णाली सरकारको नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक

कर्णाली । कर्णाली प्रदेश सरकारले आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरेको छ ।

कर्णाली प्रदेशसभाको दोस्रो कार्यकालको छैटौँ अधिवेशन अन्तर्गत बुधवारको नवौँ बैठकमा सुदूरपश्चिम प्रदेश प्रमुख नजिर मियाँले कर्णाली सरकारको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरे ।

कर्णाली प्रदेश प्रमुख यज्ञराज जोशी एक साता अघि उपचारका लागि अमेरिका जानु भएकाले सुदूरपश्चिम प्रदेशका प्रमुख मियाँले नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरे ।

कर्णालीको पूर्वाधार निर्माणका साथ शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन,

जडीबुटीको प्रवर्द्धनका साथै दशौँ राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न खेल व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता राख्दै ११८ बुँदे नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएको छ ।

अधुरा आयोजनाको अध्ययन गरी लगानी गर्ने, वित्तीय अनुशासन र व्यवस्थापनका लागि आर्थिक प्रणालीमा सुधार ल्याउने उल्लेख गरिएको छ । शिक्षालाई श्रम, श्रमलाई सीप, सीपलाई रोजगारी र रोजगारीमाफर्ने आत्मनिर्भर नागरिक बनाउनेतर्फ जोड दिने, हुम्लाको सिमकोटलाई मानसरोवर तथा कैलाश पर्वतको प्रवेशद्वारका रूपमा विकास गर्ने नीति तथा कार्यक्रममा भनिएको छ । भेरी बबई डाइभर्सनबाट निस्कने

विद्युतको रोयल्टी प्राप्तिका लागि पहल गर्ने, कर्णालीको कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयन गरी कृषिलाई विविधिकरण, यान्त्रिकरण र आधुनिकीकरणमा जोड दिइने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ ।

त्यसैगरी, फलफूलखेती विकासका लागि स्थाउ, ओखर र सुन्तला विकास बोर्ड गठन गर्ने, प्रदेशको बड्बाआयमिक गरिवी न्यूनीकरण, सीमा क्षेत्रमा क्वाटेन्टाइन राख्ने, जेनजी पुस्तालाई आवश्यक सहयोग गर्ने, साईबर सुरक्षा विशेष कार्यक्रम, दुर्गममा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरिएको छ ।रासस

पर्यटक आकर्षणको केन्द्र बन्दै ‘ढोरपाटन जलजला’

बागलुङ । पाँच वर्ष अगाडिसम्म जलजला ओझेलमा थियो । फाट्टफुट्ट आन्तरिक पर्यटक पुगे पनि चर्चामा आउन थालेको थिएन । तर, पछिल्लो समय जलजला पुग्ने आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको सङ्ख्या बढेको छ । नेपालको एक माल सिकार आरक्ष ढोरपाटनमा पर्ने जलजलामा दैनिकजसो पर्यटक पुग्न थालेका हुन् । ढोरपाटन उपत्यकाबाट घना जङ्गल र ठूला जंघार पार गर्दै जलजाल पुग्न सकिन्छ । शान्त वातावरण र आँखै अगाडि देखिने हिमश्रृङ्खला हेर्नका लागि पर्यटक जलजला जाने गर्छन् । ढोरपाटन उपत्यकादेखि २२ किलोमिटर पूर्वमा रहेको जलजलामा बाह्रै महिना पर्यटक पुग्ने गरेका हुन् । ढोरबराह मन्दिर दर्शन गर्न पुग्ने दर्शनार्थीसमेत यहाँ पुग्न गरेका छन् । बर्खामा हरियाली र हिउँदमा हिउँसँग रमाउने पर्यटकका लागि जलजला उत्कृष्ट गन्तव्य बनेको छ । पहिले असोजदेखि आन्तरिकसहित बाह्य पर्यटक जलजला पुग्ने गरे पनि पछिल्लो समय बाह्रै महिना यहाँ आउने गरेको ढोरपाटन उपत्यका होटल व्यवसायी सङ्घका अध्यक्ष जीवन पुनले जानकारी दिए । ढोरपाटन

उपत्यकादेखि १८ किलोमिटर सवारी साधन र चार किलोमिटर पैदल यात्रामा जलजला पुग्न सकिने उनको भनाइ छ । केही वर्ष अगाडिसम्म ओझेलमा रहेको जलजला प्रचारप्रसार र सडक सञ्जालले जोडिन थालेपछि पर्यटकको आकर्षण बढेको पुनले बताए । यो याममा दैनिक जलजला जाने पर्यटकको सङ्ख्या बढिरहेको उनको भनाइ छ । मासिक रुपमा तीन हजारको हाराहारीमा पर्यटक जलजला पुग्ने अध्यक्ष पुन बताउछन । जलजलाको प्रचारप्रसार बढी भएर होला, अहिले टाढा–टाढाबाट पर्यटक आउन थालेका छन्, ढोरपाटन उपत्यकाबाट बाटो सहज बनेको छ, शान्त वातावरण, अनगिन्ती हिमशृङ्खला र प्रकृतिसँग रमाउन चाहनेहरू जलजला आउँछन’, अध्यक्ष पुनले भन, ‘पहिले फाट्टफुट्ट मात्रै पर्यटक जलजला पुग्थे, तर हिजोआज धेरै जान थालेका छन्, ढोरपाटनबाट बिहान गएर साँझ फर्किन सकिन्छ, यहाँबाट देखिने हिमशृङ्खलाले धेरैलाई आकर्षित गर्छ ।’ यति बेला गर्मी बढेको हुँदा तराईबाट पनि घुम्न आउने बढी

छन् । समुद्री सतहदेखि तीन हजार ४०० मिटरको उचाइमा रहेको जलजलाबाट धौलागिरी, माछापुच्छ्रे, अन्नपूर्ण, मानापाथी, पुथा, चुरेन, गुर्जा, निलगिरीलगायत दुई दर्जन बढी हिमाल एकै ठाउँमा उभिएर नजिकै देख्न सकिने पुन बताउछन । पर्यटकको सङ्ख्या बढेपछि होलट व्यवसायसमेत फस्टाउन थालेको उनको भनाइ छ । ढोरपाटन आउने पर्यटकलाई अघिल्लो दिन नै होटलका लागि सम्पर्क गरेर आउन अध्यक्ष पुनले आग्रह गरे । भैरहवाबाट ढोरपाटन आउनुभएका सुवेदीले जलजला निकै सुन्दर रहेको बताए । तराईमा अत्याधिक गर्मी हुँदा एक साताका लागि ढोरपाटन घुम्न आएको सुनाउँदै जलजला पुग्दा शीतलता प्राप्त भएको उनको भनाइ छ । जलजलालाई प्राकृतिक सुन्दरताले भरिपूर्ण भएको भन्दै जलजलासम्म पुग्ने सडकलाई सहज बनाउन सके पर्यटक बढ्ने सुवेदीले बताए । उनले भने, ‘तराईमा निकै गर्मी छ, केही दिन भए पनि शीतलता लिनका लागि ढोरपाटन जाउँ भनेर आएका थियौं, यहाँ आएपछि होलट

व्यवसायी दाईंहरुले जलजलासम्म पुग्नु भने, सुरुमा त खासै जान मन थिएन, पछि साथीहरूसँग त्यहाँ पुग्दा निकै मन फुरेङ्ग भयो, अहिलेसम्म मेरो जीवनकालमा यति धेरै हिमाल एकै ठाउँबाट देखेको थिएन, यो ठाउँ साँच्चिकै स्वर्गभन्दा कम छैन ।’ पोखराबाट घुम्न आउनुभएका नितेश तामाङले जलजला क्षेत्र निकै मनमोहक रहेको बताए । बुर्तिबाङ बजारदेखि ढोरपाटनसम्मको सडकमा जोखिमपूर्ण यात्रा गर्दा डर लागे पनि जलजला पुग्दा छुट्टै आनन्द आउने उनको भनाइ छ । राज्यले सडक र पदमार्गलाई व्यवस्थित गर्न सके बढीभन्दा बढी विदेशी पर्यटक भित्र्याउन सकिने तामाङ बताउछन । ढोरपाटनसम्म पुग्ने सडक मातै व्यवस्थित हुन सके जलजलामा पर्यटकको भिडभाड बढ्ने उनको भनाइ छ ।

पछिल्लो समय ढोरपाटन पुग्ने पर्यटक जलजलासँगै बर्खामा बुकीपाटन पनि पुग्ने गरेका छन् । उपत्यकादेखि करिब साढे चार घण्टाको पैदल यात्रामा पुग्न सकिने बुकीपाटन निकै मनमोहक छ । साँघुरो र अष्टचारो पदमार्ग हुँदै पर्यटक बुकीपाटन पुग्ने गरेका छन् । यस वर्ष उद्योग तथा पर्यटन कार्यालय बागलुङले पाखाथरदेखि गर्पाछेडासम्म तीन किलोमिटर पदमार्ग निर्माण गरिरहेको छ । गण्डकी प्रदेश सरकारले चालु आर्थिक वर्षमा विनियोजन गरेको २० लाख रुपैयाँ मा पदमार्ग निर्माण भइरहेको उद्योग तथा पर्यटन कार्यालयका प्रमुख पारसिंह थापाले जानकारी दिए । पर्यटकलाई बुकीपाटन पुग्न सहज होस् भन्ने उद्देश्यले पदमार्ग निर्माण गर्न थालिएको उनको भनाइ छ । रासस

पर्वतमा जेठदखि नै धान र कोदो रोपाइँ

पर्वत ।

मनसुन सक्रिय बनेसँगै पर्वतमा जेठ तेस्रो सातादेखि नै धान र कोदोको रोपाइँ सुरु भएको छ । जिल्लाका उच्च पहाडी भूभाग तथा सिमसार क्षेत्रमा धान रोपाइँ सुरु भएको हो भने अन्य स्थानमा कोदो रोपाइँ सुरु भएका छ । गत वर्ष लामो समयसम्म खडेरी पर्दा समयमा धान रोप्न नपाएका कृषकले यस वर्ष भने मध्य जेठमा नै धान र कोदो रोपाइँ सुरु गरेको कृषि ज्ञान केन्द्रले जनाएको छ । कुरुमा नगरपालिका, मोदी गाउँपालिका, महाशिला गाउँपालिका र जलजला गाउँपालिकाको खाली रहेका क्षेत्रमा कृषकहरुले धानखेती सुरु गरेका छन् । मनसुन समयमा नै भित्रिएको र केही समय ढिलाइ गरेर धान रोपाइँ कार्य सुरु गर्दा जनशक्तिको अभाव हुने भएकाले पनि सुरुमा नै रोपाइँ सुरु गरिएको कुरुमा–१४ आर्थरडाँडाखर्कका कृषक चन्द्रबहादुर क्षेत्रीले बताए । पर्वतमा सात हजार ६२८ हेक्टर

क्षेत्रफलमा वर्खै धान रोपाइँ हुने गरेको छ । उच्च पहाडी, मध्य पहाडी र समथर भूभाग समेटेको पर्वतमा विशेषत सावित्री, राम धान, च्याम्पियन, मकवानपुर, आपञ्चत्ते, मानिसरा, मनसुली, अनदी, कालो मसिनो, पूएस, महाराजा, होलसी, बहुबुडी, हर्दिनाथ, जेठो बूढो, पहले, गुर्दी, एक्ले, खुमल, गीरिया, झिनुवा, बिरमफूल, पोखरेली जेठो बूढो, गुर्जा, लुम्ले, माछापुच्छ्रे,

जर्नेली, सुगन्ध, हाइब्रिडलगायतका जातका धान लगाउने गरिएको छ । गत वर्षको तथ्याङ्कअनुसार जिल्लामा २७ हजार मेट्रिक टन धान उत्पादन भएको जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्रका सूचना अधिकारी सोविता सुवेदीले जानकारी दिनुभयो । धानखेती हुनेमध्येको ३६ प्रतिशत क्षेत्रफलमा मातै सिँचाइको प्रबन्ध रहेको भए पनि त्यो सबै क्षेत्रमा पनि सबै समयमा पानी

उपलब्ध नहुने अवस्था रहेको सुवेदीले बताए । फलेवास नगरपालिका, पैयुँ गाउँपालिका, जलजला गाउँपालिका र कुरुमा नगरपालिकामा धेरै धानखेती हुने गरेको छ । धानसँगै कोदो रोपाइँमा समेत कृषकलाई भ्याइनभ्याइ भएको कृषि ज्ञान केन्द्रले जनाएको छ । कतिपय ठाउँमा कोदो रोपाइँ सकेपछि माल धान रोपाइँ सुरु गरिन्छ । रासस

पक्की सडकले सुगम बने पर्वतका ग्रामीण बस्ती

पर्वत ।

कुनै समय थियो, सरकारी वा गैरसरकारी निकायका कर्मचारीको पर्वत जिल्लामा सरुवा भयो भने आउन मान्दैनथे । पर्वत भनेको डाँडाकाँडा मातै भएको विकट जिल्ला होला, सडक सुविधा छैन होला भन्ने आम सोच थियो । विस २०४८ तिर जिल्लामा तत्कालीन भूपि शेरचन राजमार्गको रुपमा पोखरा–बागलुङ राजमार्ग विस्तार भयो । जसले सदरमुकाम कुरुमा बजारलाई जोड्यो । तर बागलुङबाट छुट्ने सबै सवारीसाधनमा पर्वत वा कुरुमा भनेर लेखिएको हुँदैनथ्यो । बागलुङ र म्याग्दी भन्ने मातै हुन्थ्यो । यति माल हैन कुनै बेला मकै, च्यू, चामल, महलगायत स्थानीय उत्पादनको भारी बोकेर पैदल हिँड्दा पाँच दिनसम्मको यात्रा गरेर बुटवल पुगिन्थ्यो । आफूले लगेको वस्तुसँग नुन, चिनी, चियापत्ती जस्ता वस्तु साटेर फेरि पाँच दिनको पैदल यात्रा गरेर फर्किन्थ्यो । उतिबेला निकै दुःख थियो, सडक, बिजुली भन्ने कुरा कल्पनासमेत गरिएको थिएन । बिहादी गाउँपालिका–२ बर्ाचौरका ८३ वर्षीया इन्द्रप्रसाद पराजुलीले चार दशकअघिका दुःख सम्झिँदै भने, ‘नुन बोक्र जाँदा कतिपय बाटोमै बित्थे, भीरबाट लडेर अङ्गभङ्समेत हुन्थ्यो, ‘म पनि कैयौं पटक नुनको भारी बोक्र आफन्तसँग गएको थिए । अहिलेको यो परिवर्तन देख्दा र ती कहाली लाग्दा दिन उमेर सम्झेर अचम्म लाग्छ ।’ विकासले पिछडिएर जिल्लाकै कालापानी भनेर परिचित दक्षिण पर्वतका तीन पालिकाको अवस्था अहिले निकै फरक भइसकेको छ ।

उत्तर–दक्षिण जोड्ने सबैभन्दा छोटो मार्ग कालीगण्डकी करिडोर विस्तारपछि कालापानीको परिचय फेरिएर सुगम क्षेत्र बन्न पुगेको छ । पर्वत जिल्लामा सङ्घीयताअघि नै तत्कालीन ५५ वटै गाविसमा सडक सञ्जालले छोएको थियो । वडा तहसम्म सडक सञ्जाल फैलिेपि हिउँदका केही महिना माल मुस्किलले यातायातको सुविधा पाइन्थ्यो । वर्षायाम लागेपछि ती सडकहरू ठप्प नै हुन्थे । समयमा मर्मत हुँदैनथ्यो, बजेट कम हुन्थ्यो । विसं २०६५ पछि दोविल्ला–फलेवास सडक र कुरुमा–दुर्लुङ सडक तत्कालीन ग्रामीण पूर्वाधार विकास आयोजनामार्फत स्तरोन्नति थालियो । केही ग्रामीण सडक सञ्चालनमा आए । उत्तर–दक्षिण

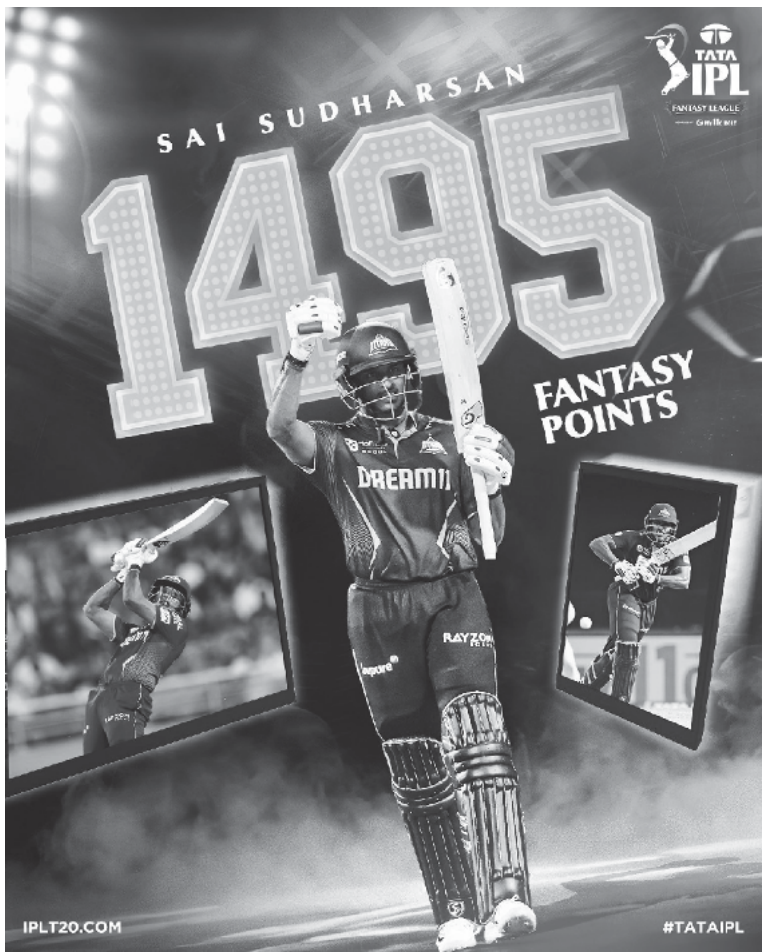
जोड्ने कालीगण्डकी करिडोर पर्वत हुँदै ट्याक खोल्न सुरु गरेपछि जिल्लाको कालापानी भनेर चिनिने दक्षिण पर्वतको विहादी र पैयुँ गाउँपालिकामा पनि सडकका पहुँच पुग्न थाल्यो । वर्षायामा नभए पनि हिउँदका महिनामा ग्रामीण क्षेत्रका नागरिकले सडक सुविधा पाउन थाले । अहिले पर्वतको परिचय पहिलेको जस्तो छैन । पर्वत सुगम जिल्लाको रुपमा परिचित छ । सङ्घीयता कार्यान्वयनसँगै तीनै तहका सरकारको पहलमा जिल्लाका सबै ठोल बस्तीमा सडकको पहुँच पुगेको छ । सडकबाट घरसम्म जानका लागि जस्तोसुकै विकट बस्तीका नागरिकलाई पाँचदेखि १० मिनेटभन्दा बढी हिँडनुपर्ने अवस्था नरहेको जिल्ला समन्वय समिति पर्वतका प्रमुख विष्णुराम विक बताउछन । पर्वतका सबै ठोल बस्तीमा सहज रुपमा सडकको पहुँच पुगिसकेको छ । जिल्लाका सातवटै स्थानीय तहसम्म कालोपत्रे सडकको सुविधा छ भने अधिकांश वडा कार्यालयसम्म कालोपत्रे सडकले छोएको अवस्था छ । आसपासका छिमेकी जिल्लाको तुलनामा पर्वत सडक पूर्वाधारमा उल्लेख मात्रामा विकास भएको विकको भनाइ छ । सडक सुविधा नहुँदा ग्रामीण क्षेत्रमा फलेका अन्नपात हुन वा बोटमा लटरम्म फलेका सुन्तला हुन बारोमै कुहाउनुपर्ने कुनै समयको बाध्यता थियो । तर अहिले हरेक कृषकको बगँचासम्मै सडकको पहुँच पुगेको छ ।

जिल्लाको महाशिला–२ भोक्सिङका जीतबहादुर गुरुङ सडकको पहुँच पुगेसँगै फुरुङ बन्नुभएको छ । विसं २०६७ देखि १२ रोपनी क्षेत्रफलमा सुन्तला फलाएका गुरुङले दुई वर्षअघिदेखि बारीबाट सुन्तला बिक्री गर्न पाएकोमा हर्षित छन । ग्रामीण सडक सञ्जालले गाउँलाई जोडेपछि फलेवास–१० कुर्घाका देवेन्द्र शर्मासहितका दर्जनौँ किसानको दुई वर्षयता सुन्तलालगायतका तरकारी तथा फलफूल बेचेर मनको आम्दानी गर्न सफल भएका छन् । दैनिक एक हजार पाँच सय लिटर दूध पोखरा पठाउँदै आएका शर्मासहितका किसानले यसअघि सडक समस्याका कारण सास्ती खेप्दै आएका थिएपि जीतबहादुर र शर्माजस्तै कैयौँ किसानको उत्पादन अहिले गाउँबाट सिधै सहरसम्म पुग्ने गरेको छ । स्थानीय

अनुसार गत वर्ष २० किलोमिटर सडक कालोपत्र भएको थियो । यस वर्ष १२ किलोमिटर सडक कालोपत्र गर्ने लक्ष्य रहेको छ । डेढ सय किमी सडक कालोपत्र गर्ने गरी ठेक्का सम्झौता भएकोमा केही सम्पन्न भएको छ भने केही सडक निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका छन् । ग्रामीण भेगमै पर्ने कालीगण्डकी करिडोर (लोकमार्ग) को काम तीव्र रुपमा भइरहेको छ । बिहादी र फलेवास नगरपालिकाका अधिकांश वडामा गतवर्ष नै कालोपत्रेसहितको राजमार्गको पहुँच पुगेको छ । लोकमार्गअन्तर्गत पर्वतको सेतीवेणीदेखि अर्मादीसम्म ४३ किलोमिटर सडकको काम धमाधम भइरहेको छ । त्यसैगरी फलेबास–अर्मादी सडकखण्डको १४ किलोमिटर भने निर्माण कम्पनीको लापरवाही कारण समयसमा काम नहुँदा कालोपत्रेको काम अगाडि बढाउन सकिएको छैन । उक्त खण्डमा समयमा काम नहुँदा कालोपत्रेको कामको ठेन्डर आह्वान हुन नसकेको र चालु आर्थिक वर्षमा बजेट सुनिश्चितता नभएको कार्यालयले जनाएको छ ।

जिल्लाका ६१ वटै वडामा हरेक ठोलोठोला सडक सुविधा पुगेको पर्वतमा नयाँ ट्याक खोल्नेभन्दा भइरहेका पुराना सडकलाई स्तरोन्नति र कालोपत्र गर्नतर्फ बजेट केन्द्रित गर्नुपर्ने सरोकारवालाहरूको भनाइ छ । पर्वतका सडक पूर्वाधारका लागि गण्डकी प्रदेश सरकारबाट चालु आर्थिक वर्षमा ९४ करोड बिनीयोजन भएको छ भने सङ्घीय सरकारबाट केही मुख्य सडकहरू स्तरोन्नतिका योजना सञ्चालनमा रहेका छन् । सङ्घीय योजनाहरू बागलुङमा रहेको सघन सहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजनामार्फत कार्यान्वयन हुने भएको छ । पुष्पलाल मध्यपहाडी लोकमार्ग र कालीगण्डकी लोकमार्गले चेरिएसँगै पर्वत जिल्लाको विकासक्रमले विस्तारै गति लिँदै गएको छ । सुविधा सम्पन्न सडक, विद्युत, सिँचाइ, खानेपानी, शिक्षा, स्वास्थ्यको पहुँच ग्रामीण क्षेत्र केन्द्रित बन्दै गएको छ तर ग्रामीण क्षेत्रहरू खाली हुँदै गइरहेको अवस्था छ । अब राज्यका तीनै तहका सरकारहरूले नागरिकलाई स्वरोजगारमुखी र आत्मनिर्भरमुखी कार्यक्रम ल्याउन सकेमा माल दिगो र समुचित विकास हुने संविधानसभा सदस्य विकास लम्सालले बताए । रासस

आइपीएल बिजेता बेंगलुरुले २० करोड लैजादाँ अरूले कति पाए रकम ?

काठमाडौँ । इन्डियन प्रिमियर लिग (आईपीएल) २०२५ मा नयाँ च्याम्पियन बनेको छ । रोयल च्यालेन्जर्स बैलोर (आरसीबी) ले पञ्जाब किंग्सलाई ६ रनले पराजित

गर्दै १८ औं सिजनको उपाधि जितेको हो । आरसीबीले पहिलो पटक आईपीएलको उपाधि जितेको भएपनि पञ्जाबको टफी जित्ने धेरैको अपेक्षा थियो तर नतिजा

उल्टो भयो । उपाधि जिते पछि आरसीबीले २० करोडको विजेता ट्रफीसहितको पुरस्कार पाएको छ भने जबकी उपविजेता पञ्जाव किंग्सले १२.५ करोडमा सन्तुष्ट हुन बिबश भयो । तेस्रो स्थानमा रहेको मुम्बई इन्डियन्सले ७ करोड र चौथो स्थानमा रहेको गुजरात टाइटन्सले ६ करोड ५० लाख रुपैयाँ प्राप्त गरेको छ । अरूण जेटली स्टेडियमले पिच एन्ड ग्राउन्ड अवार्डमार्फत ५० लाख पाउँदा प्लेअर अफ दि टुर्निमेन्ट सूर्यकुमार यादव भए, उनले १५ लाख पाए । सिजनमा सर्वाधिक ७५९ रन बनाउने गुजरातका साई सुदर्शनले ओरेन्ज क्यापसहित १० लाख रुपैयाँ पाए भने सर्वाधिक २५ विकेट लिने प्रसिद्ध कृष्णले पर्ल क्यापसहित १० लाख रुपैयाँ पाए । १४ वर्षीय वैभव सूर्यवंशी सिजनको सुपर स्ट्राइकर चुनिए । गुजरातका ओपनर साई सुदर्शनले अधिकतम व्यक्तिगत अवार्ड पाए । ओरेन्ज क्याप बाहेक उनले अल्टिमेट प्यान्टेसी प्लेयर अफ द सिजन, इमर्जिड प्लेयर अफ द सिजन र मोस्ट बाउन्डी (चौका) को अवार्ड पनि पाए । सबैभन्दा बढी चौका हान्ने मुम्बईका सूर्यकुमार यादव प्रतियोगिताका मोस्ट भ्यालुएबल प्लेयर बने भने सबैभन्दा बढी छक्का हान्ने निकोलस पुरन, ग्रिन डाट बाल मोहम्मद सिराज र कैच अफ दी सिजन कर्मिंदु मेंडिसले पाए । सबैले १०–१० लाख रकमसमेत प्राप्त गरे । एजेन्सी-

संसदीय छानबिन समिति नबनेपछि जसपाको अवरोध

मधेश प्रदेशसभा बैठक स्थगित

मधेशहट्टि जनकपुरधाम । संसदीय छानबिन समिति गठन गर्नुपर्ने माग गर्दै जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालले प्रदेशसभा बैठक अवरुद्ध गरेपछि मधेश प्रदेशसभाको पाँचौँ अधिवेशनको पहिलो बैठक स्थगित भएको छ । बुधबार शुरु भएको बैठकमा जसपाका सांसदहरूले सिटबाट उठेर विरोध जनाएपछि सभामुख रामचन्द्र मण्डलले बैठक स्थगन गरेका हुन् । प्रदेशसभामा जसपाका प्रमुख सचेतक रामअशिष यादवले सभामुख मण्डलको अध्यक्षतामा विगतमा भएको निर्णय कार्यान्वयन नभएकोप्रति गम्भीर आपत्ति जनाएका थिए । प्रमुख सचेतक यादवले प्रदेशसभाको चौथो अधिवेशनको २२औँ बैठकमा सभामुखले संसदीय छानबिन

समिति गठन गर्ने घोषणा गरे पनि त्यसको कार्यान्वयन नहुनु गैरजिम्मेवार कदम भएको बताए । उनका अनुसार उक्त निर्णय सर्वदलीय सहमतिमा भएको थियो । विपक्षी दलले आफ्नो तर्फबाट प्रतिनिधिको नाम समेत दिएको छ । तर, सत्तापक्षले नाम नदिएर प्रक्रिया अवरुद्ध गरेको उनले आरोप

लगाए । उनले सभामुख मण्डललाई सम्बोधन गर्दै भने, ‘सरकारद्वारा जुन गडबडी हुन्छ, आर्थिक अनुशासनको उल्लंघन हुन्छ, त्यसको नियन्त्रण गर्ने काम सदनको हो । त्यसैले संसदीय छानबिन समिति गठन गर्नु आवश्यक छ । तर, सत्तापक्षले प्रक्रिया

अघि नबढाउनुले सरकार सदनप्रति उत्तरदायी नरहेको देखाउँछ । सरल भाषामा भन्नुपर्दा सरकार भ्रष्टाचार होस् भन्ने चाहन्छ ।’ सभामुख मण्डलले बैठकको प्रारम्भमा नै दलहरूसँग अनौपचारिक र औपचारिक छलफल गर्दै विवाद समाधानको प्रयास गरेका थिए । तीन घण्टासम्म

चलेको संवाद निष्कर्षमा नपुग्दा बैठक स्थगित गर्नु परेको हो । सभामुख मण्डलले भने, ‘यो गम्भीर विषय हो । छलफल भइरहेको छ । सहमति नजुटेसम्म बैठकमा निरन्तरता दिन कठिन हुने भएकाले बैठक बिहीबार दिउँसो १ बजेसम्मका लागि स्थगित गरिएको छ ।’ जसपाले संसदीय छानबिन समिति गठन नभएसम्म प्रदेशसभा चल्न नदिने चेतावनी दिएको छ । विपक्षी दलले भ्रष्टाचार, अनियमितता र आर्थिक अपारदर्शितामाथि छानबिन हुनुपर्ने माग गर्दै संसदलाई दबाब दिन थालेको हो । प्रदेशसभामा आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने तयारी भइरहेका बेला उत्पन्न राजनीतिक अवरोधले मधेश सरकारको गति मन्द पार्ने देखिएको छ ।

मधेशमा एनएचपिसीको कडा अनुगमन अवैध अस्पताल कारबाहीको दायरामा

मधेशहट्टि जनकपुरधाम । स्वास्थ्य सेवा नागरिकको मौलिक हकको विषय हो । तर, मधेश प्रदेशमा सञ्चालित केही अस्पताल, क्लिनिक र प्रयोगशालाहरूमा सेवा भन्दा बढी लापरवाही र नियम उल्लंघन देखिएपछि राज्य संयन्त्र एकपछि अर्को गरी कडाइमा उत्रिएको छ । यसै सन्दर्भमा नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद (एनएचपिसी) ले मधेश प्रदेशमा स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी संस्थाको निरीक्षणलाई तीव्र बनाएको छ । परिषदका अध्यक्ष डा. सुबोध शर्माको नेतृत्वमा पहिलोपटक ६ जना विषय विज्ञसहितको टोलीले मधेशमा सघन अनुगमन शुरु गरेको हो । परिषदको टोलीले महोत्तरी जिल्लाको सदरमुकाम जलेश्वर र बर्दियासमा रहेका अस्पताल, डायग्नोस्टिक सेन्टर, क्लिनिक र प्रयोगशालाहरूको निरीक्षण गरिसकेको छ । अनुगमनको क्रममा अधिकांश संस्था स्वास्थ्य सेवा ऐन तथा नियमविपरीत सञ्चालनमा रहेको पाइएको परिषदले जनाएको छ । केही महिनाअघि मधेशका मुख्यमन्त्री सतिश कुमार सिंहले स्वास्थ्य क्षेत्रको अनियमितताबारे अनुगमन गरेका थिए । उनले केही संस्थामा ताल्चा लगाउने र केहि स्थानमा सुधारको लागि सम्झाइ बुझाइ गरिए पनि त्यहाँ रहेका अस्पतालहरू नियम विपरीत सञ्चालनमा आउन

थालेका छन् । नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषदको अनुगमन टोलीले महोत्तरी जिल्लाको जलेश्वर र बर्दियासमा रहेका अस्पतालहरूको अनुगमन गरेको छ । अनुगमनको क्रममा अधिकांश अस्पतालहरू नियमानुसार सञ्चालनमा नरहेको पाइएका छन् । ती संस्थाहरूमा दक्ष जनशक्ति र आवश्यक सामग्रीको अभाव छ भने केही संस्थाहरू कानुनी दायराभित्र नपरेको पाइएको विषय विज्ञ डा. राजन लाभ बताए । लाभले भने, ‘मधेशमा रहेका अस्पतालहरूको व्यवस्थापनमा गम्भीर असमानता छ । केही संस्थाहरू कानुनी ढाँचा विपरीत सञ्चालन भइरहेका छन् । त्यहाँ दक्ष जनशक्ति र आवश्यक सामग्रीको पनि धेरै कमी छ ।’ उनले भने, ‘न त दक्ष स्वास्थ्यकर्मी छन्, न त प्रयोगका लागि आवश्यक उपकरणहरू नै । कतिपय संस्थाहरू त बिना दर्ता गैरकानुनी रूपमा निर्वाध रूपले सञ्चालनमा छन् ।’ लाभका

अनुसार, ‘जाँच गर्दा एउटै पनि अस्पताल, क्लिनिक वा प्रयोगशाला ऐन, नियमावली र परिषदको मापदण्डअनुसार सञ्चालनमा रहेको देखिएन । केही संस्थाले कानुनमै उल्लंघन गरेका छन् । यस्तो अवस्थामा अब कारबाही नगरी विकल्प छैन ।’ परिषदले नियमानुसार दर्ता नभएका संस्थाहरूको सम्बन्धमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई आवश्यक कदम चाल्नका लागि सिफारिश गर्ने छ । यसैगरी, अन्य संस्थाहरूको हकमा परिषदले केन्द्र सरकारलाई पनि कारबाहीका लागि सिफारिश गर्ने डा. लाभले बताए । परिषदको टोलीले आगामी दिनमा मधेश प्रदेशका अन्य जिल्लामा पनि अनुगमन कार्यलाई तीव्रता दिने योजना बनाएको छ । यस अभियानमार्फत स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरमा सुधार ल्याउने र कानुनको पालना नगर्नेहरूलाई दण्डित गर्ने रणनीति परिषदले लिएको छ ।

अदालतले दोषी ठहर गरेपछि जसपा नेता फरार

ठगी मुद्दामा छोरा समातिए

मधेशहट्टि जनकपुरधाम । २५ करोडको व्यवसायिक कारोबारमा उत्पन्न विवादपछि ठगी अभियोगमा मुछिएका रमण कन्स्ट्रक्सनका सञ्चालक बलराम महतो फरार रहेका छन् । उनका एक छोरा पवन महतो काठमाडौँबाट पक्राउ परेका छन् भने अर्का छोरा रमन

महतो समेत फरार छन् । जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालका नेता तथा आर्थिक विभाग प्रमुखसमेत रहेका बलराम महतोमाथि जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका–४ निवासी विष्णुदेव यादवका छोरा सन्तोषकुमार यादवले बैकिङ्ग कसुरमा उजुरी दिएका

थिए । उजुरीका आधारमा अनुसन्धान शुरु भएको र सो क्रममा बलरामसहित उनका छोराहरूलाई पनि अनुसन्धानको दायरामा ल्याइएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषाले जनाएको छ । पुलिसका अनुसार मंगलबार काठमाडौँबाट पक्राउ परेका पवन महतोमाथि प्रारम्भिक अनुसन्धानपछि उनलाई जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषामा पठाइएको छ । प्रहरी स्रोतका अनुसार उनलाई थप अनुसन्धान तथा आवश्यक कारबाहीका लागि जिम्मा लगाइएको छ । धनुषा प्रहरीले दिएको जानकारीअनुसार यस प्रकरणमा पुनरावेदन अदालतले बलराम महतोलाई दोषी ठहर गरेको थियो । अदालतको फैसला २०८१ साल चैत २१ गते आएको थियो । तर, त्यसयता बलराम

सम्पर्कविहीन बनेका छन् । प्रहरीका अनुसार उनी हालसम्म फरार छन् र मोबाइलसमेत बन्द रहेको छ । उनको खोजीका लागि विशेष प्रहरी टोली परिचालन गरिएको जनाइएको छ । स्रोतका अनुसार बलराम महतो र सन्तोषकुमार यादवबीच विगतमा करिब २५ करोड रुपैयाँ बराबरको व्यावसायिक कारोबार भएको थियो । तर, महतोले आफूले जम्मा ८ करोड रुपैयाँ मात्र तिर्नुपर्ने दाबी गर्दै बाँकी रकम नतिरेपछि विवाद चर्किएको थियो । सोही विषयलाई लिएर अदालतमा मुद्दा दायर गरिएको थियो । गत चैत २९ गते नै बलराम महतो र उनका छोरा रमन महतोविरुद्ध औपचारिक रूपमा पक्राउ पूर्वी जारी गरिएको थियो । जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषाको अपराध अनुसन्धान शाखाले सोही पूर्वीको

आधारमा छानबिन गरिरहेको छ ।बलराम महतो धनुषा जिल्लाको साविक रघुनाथपुर गाविस–४ (हाल सवैला नगरपालिका–१) का स्थायी बासिन्दा हुन् । हाल उनी जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका–१३ मा बसोबास गर्दै आएका छन् । उनी ‘रमण कन्स्ट्रक्सन’ नामक निर्माण कम्पनीका सञ्चालक समेत हुन् । धनुषाका प्रहरी प्रमुख उपरीक्षक नरहरी रेग्मीले पवन महतोको पक्राउ पुष्टि गर्दै अनुसन्धानको प्रक्रिया अगाडि बढाइएको जानकारी दिएका छन् । पक्राउ परेका पवनमाथि हालसम्म ठगीमा संलग्नताको सिधा प्रमाण नभए पनि उनको भूमिकाबारे विस्तृत छानबिन भइरहेको प्रहरी स्रोतको भनाइ छ । फरार रहेका बलराम र रमन महतोको खोजीमा प्रहरी केन्द्रित भएको छ ।

जातीय भेदभाव र छुवाछुतको अन्त्यका लागि एकजुट होऔँ : मुख्यमन्त्री सिंह

मधेशहट्टि जनकपुरधाम । मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री सतिश कुमार सिंहले समाजमा गहिरो रूपमा जरा गाडेर बसेका जातीय विभाजन र छुवाछुतजस्ता अमानवीय प्रथाको अन्त्य अनिवार्य भएको बताएका छन् ।

भेदभाव तथा छुवाछुत उन्मूलन राष्ट्रिय दिवस–२०८२ को अवसरमा शुभकामना सन्देश जारी गर्दै मुख्यमन्त्री सिंहले समाजमा समानता, समावेशिता र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न सबै नागरिक, राजनीतिक दल र राज्य संयन्त्रले संयुक्त रूपमा

प्रतिबद्धता जनाउनुपर्ने आवश्यकता औल्याए । ‘सदियौँदेखि हामीले भोग्दै आएका छुवाछुत र जातीय विभेदले सामाजिक न्यायलाई क्षतिग्रस्त बनाएको छ,’ सन्देशमा उल्लेख छ, ‘अब हामीले यस्ता प्रथाहरूको अन्त्य गर्दै समातमूलक समाज निर्माणतर्फ कदम चाल्नेपछि ।’ मुख्यमन्त्री सिंहले प्रदेश सरकार विभेदविरोधी नीति तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा ल्याइरहेको जनाउँदै समुदायमा चेतना फैलाउन जनस्तरमा अभियानहरू सञ्चालन भइरहेको जानकारी दिए । सन्देशमा उनले संविधानले प्रत्याभूत गरेका मौलिक हकहरूको संरक्षण र सम्मानमा राज्यको भूमिका जिम्मेवार उत्तरदायी हुनुपर्ने पनि स्मरण गराए । यस वर्षको छुवाछुत उन्मूलन दिवस विभिन्न संघसंस्थाले विविध मनाइरहेका छन् ।

कमला पुल निर्माणका लागि बजेट माग्दै जनमत पार्टीलाई ध्यानाकर्षण

मधेशहट्टि जनकपुरधाम । सिरहा–धनुषा सीमास्थित कमला नदीमा नयाँ पुल निर्माणको माग गर्दै नयाँ कमला पुल निर्माण संघर्ष समितिले जनमत पार्टी मधेश प्रदेश संसदीय दललाई ध्यानाकर्षण गराएको छ । संघर्ष समितिका संयोजक प्रविन मोरबैताले बुधबार मधेश प्रदेश सभा भवनभित्र रहेको जनमत पार्टी संसदीय दलको कार्यालयमा नेता महेश प्रसाद यादवलाई भेट्दै आगामी बजेट नीति तथा कार्यक्रममा पुल निर्माणका लागि आवश्यक रकम सुनिश्चित गरिदिन आग्रह गरेका हुन् । उनले संघीय सरकारले सार्वजनिक गरेको आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा कमला पुल निर्माणसम्बन्धी कुनै पनि व्यवस्था नगरेकोप्रति गम्भीर आपत्ति जनाए । ‘सिरहा–धनुषा जिल्लाका हजारौँ नागरिकको दैनिकीसँग प्रत्यक्ष जोडिएको यो संरचना उपेक्षित हुनु दुःखद हो,’ संयोजक मोरबैताले भने, ‘संघीय सरकार बेवास्ता गरिरहे पनि प्रदेश सरकारले दीर्घकालीन आवश्यकताका रूपमा यसलाई बजेटमा समावेश गर्नुपर्छ ।’ गत वर्ष साउन महिनामा भएको

चार बुँदे सम्झौताअनुसार हुलाकी सडकभन्दा फरक स्थानमा नयाँ कमला पुल निर्माण गर्ने सहमति भएको थियो । त्यसैै आधारमा प्रदेश सरकारले विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) समेत तयार गरिसकेको संघर्ष समितिको भनाइ छ । तर, बजेट नआएको कारणले निर्माण प्रक्रिया अगाडि नबढेको उनीहरूको गुनासो छ । संघर्ष समितिका अनुसार चालू आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेटमै पुल निर्माणका लागि रकम विनियोजन गर्नुपर्ने आवश्यकता छ । समितिले प्रदेश सरकारलाई दबाब दिन राजनीतिक दलहरूसँग पनि भेटघाट तथा ध्यानाकर्षण अभियान शुरु गरेको जनाएको छ । नेता महेश प्रसाद यादवले पनि पुल निर्माणको आवश्यकता जालजुल गरेको बताउँदै यस विषयमा दलभित्र छलफल गरी सरकारलाई आवश्यक सिफारिस गर्ने आश्वासन दिएका छन् । कमला नदीमा अहिलेको पुल निकै पुरानो, साँघुरो र जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेकाले त्यसले स्थानीयलाई दैनिक याता तथा आपतकालीन सेवामा समेत अवरोध गर्दै आएको छ ।

मधेशहट्टि सप्तरी । सप्तरीको राजविराज नगरपालिका कार्यालयमा एकपछि अर्को आन्दोलनका कारण कामकाज अस्तव्यस्त हुन थालेको छ । १० दिनअघि सरसफाइकर्मीहरूले बाँकी रहेको तलव माग गर्दै काम बहिष्कार गरेर धर्नामा बस्दा ४ दिनसम्म नगर क्षेत्रको फोहोर उठ्न सकेन । उनीहरूको माग सम्बोधन भई काममा फर्केको भोलीपट्टै बोदेबसईइन नगरपालिकाबाट आएको जनसमुदायले लगातार ३ दिनसम्म नगरपालिका कार्यालयमा धर्ना दिँदा सेवा प्रवाह प्रभावित हुन पुग्यो । राजविराज नगरपालिकाको गाडीले गत माघ १ गते ठक्कर दिएर बोदबसईइन नगरपालिका–२ का १५ वर्षीय राजेश यादवलाई घाइते बनाएपछि उपचार खर्च माग्दै घाइते भएकाको परिवारजन र गाउँले समेतले लगातार ३ दिन धर्नामा बस्दा नगरपालिकाको कामकाज प्रभावित हुन पुग्यो । नगरपालिकाले औषधी उपचार खर्चको व्यवस्थापन गर्ने आश्वासन दिएपछि चौथो दिन उनीहरूको धर्ना कार्यक्रम स्थगित भयो । पछिल्लो चरणमा बुधवार विभिन्न ११ सुब्रित्य माग लिएर नगरपालिकाका

कर्मचारी नै आन्दोलनमा उत्रिने भएपछि कामकाज थप अस्तव्यस्त हुने पक्का भएको छ । नेपाल नगरपालिका कर्मचारी एशोसिएशन इकाई समिति राजविराज नगरपालिकाकी अध्यक्ष कल्पना देवको अगुवाईमा नगरपालिकाका प्रवक्ता समेत रहेका वडाअध्यक्ष जयनारायण मण्डललाई बुझाइएको ज्ञापन पत्रमा ११ बुँदे मागसहित चरणबद्ध आन्दोलनका कार्यक्रम समेत घोषणा गरिएको छ । ज्ञापन पत्रको बोद्धार्थ प्रमुख जिल्ला अधिकारी भोला दाहाल, नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत डा. श्रवण साह, पत्रकार महासंघका सभापती श्रवण कुमार देवलाई समेत दिइएको छ । ज्ञापन पत्रमा नगरपालिकाको कार्यपालिकाको कानुन सम्मत निर्णय नमान्ने र आफुखुसी स्वेच्छाचारी ढंगले काम गर्ने प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत डा. श्रवण साह र कर्मचारीको मानसम्मान माथी पटक÷पटक आघात पुर्याउने गरी काम गर्ने योजना शाखाका प्रमुख मनोज कुमार यादवमाथी कारवाही गर्दै सरुवा गर्नु पर्ने प्रमुख माग राखिएको छ । यस्तै १५ वर्षदेखी करार सेवामा कार्यरत इन्जिनीयर अशोक कुमार दासलाई कार्यपालिकाको निर्णय बगैर एकलौटी ढगले प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत डा.साहले

करार सम्झौता भंग गरेको निर्णय फिर्ता लिनु पर्ने, गत आ.व.२०८०÷०८१ मा वडा कार्यालयमा काम गरेबापत दैनिक ज्यालादारी कर्मचारीको बाँकी रहेको १६ दिनको तलब अविलम्ब भुक्तानी गर्नुपर्ने, कर्मचारीको दुर्घटना बिमाको व्यवस्था तथा निमित्त प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत बरिष्ठतम कर्मचारीलाई माल दिनु पर्ने लगायतका माग अघि सारिएको छ । ज्ञापन पत्रमार्फत सो मागहरू पुरा नगरिए जेठ २२ गते विहिवारदेखी कालोपट्टी बाँधेर काम गर्ने तथा दैनिक २ घण्टा पेन डाउन गरी धर्ना, जेठ २५ गते प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको कार्यक्रम घोषणा गरिएको छ । त्यसपछि पनि माग सम्बोधन नभए दोस्रो चरणमा आन्दोलनका थप सशक्त कार्यक्रमहरू घोषणा गरिने ज्ञापन पत्रमा उल्लेख छ । आर्थिक वर्षको समाप्तिका क्रममा कामको चाप बढी रहेका बेला एक पछि अर्का आन्दोलनले गर्दा नगरपालिकाको अवस्था अस्तव्यस्त हुन पुगेको भन्दै स्थानीयले अविलम्ब सो समस्याको समाधान खोज्न र सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउन माग गरेका छन् ।